

1
కొత్తపల్లి నరసింహముగారు.



అనేక ఆయుర్వేద గ్రంథములు రచించుటచే ఆంధ్ర
లోకమునకు పరిచయులైన మానాన్నగారు శ్రీ నరసింహం
గారి పాదపద్మములకు వారి చేయూతపై నాధారపడిన యీ
చిన్న గ్రంథము వందనము చేయుచున్నది.

కొత్తపల్లి బుచ్చయ్యశర్మ,

గ్రంథకర్త.

2

ప్రీతి క.



నాకు చిన్ననాటనుండియు వైద్యమునం దభిమాన ముండుటచే విశాఖపట్టణమునందలి వైద్యకళాశాలలో ప్రవేశించి చదువుచుండగా ఆంగ్లేయవైద్యములో నుపయోగపడు కొన్నిమూలికలు ఆయుర్వేదవైద్యమునందు విరివిగా వాడబడుమూలికలేయని గ్రహించి వానినిగూర్చి తెలిసికొనవలెనని ప్రయత్నములుచేయుచు తత్సంబంధమైన గ్రంథముల పెక్కింటిని దెప్పించి వానినెల్ల పరిశోధించితిని. ఈ పరిశోధనాఫలము నా ఆంధ్రప్రదేశులకు గూడ లభింపజేయవలెనని సొకల్పముగలిగి వలయుపదార్థములను సేకరించి పుస్తకరూపమున ప్రకటింప దలచితిని. నాయభిప్రాయము మాతండ్రిగారికి తెలిసినన్న సర్వవిధముల ప్రోత్సాహపరచుటచే నేను నాగ్రంథనిర్మాణమునకు విశేషశ్రమపడనక్కరలేకుండ అచిరకాలములోనే రచించి ప్రకటింప గలిగితిని. ఇందు ముద్రణాదిదోషములు రెండవకూర్పునందు సవరించుకొందునని,

విష్ణుమిచు,

మిమిత్రిశు,

కె. వి. శర్మ.



టెంపరరీ గుణపంచభాషి.

అంకురులకు పంపిణీ చేయబడినది.

9.

తెలుగు లేక ప్రసిద్ధ నామము.	పంపిణీ పద్ధతి.	హిందీ లేక యూనాని	అంగము.	ఇంగ్లీషు లేక లాటిన్.	మ.రా.
అంకురు	కృష్ణకుటుంబము; పై మార్గము	1 కారెయి 2 కూరూ	కులాప్ పలాన్, విట్టలవిత్తె	1 కుర్చి 2 టెబుల్ ఛేర్	ప్రొ. నా:- కొండకెయిడు- చర్మవ్యాసుల :- మీద పనిచేయును.
అంకురుపండు	1 కాణ్డోదుంబరము 2 అంబీరము	అ. బీర్	అ. తిమ్మజెం	1 ఫిక్ 2 స్టేషన్ కారికా	దీనిలో నూటికి 60 ముదలు 70 పాళ్ళున్నవి. 'శ్రీకృష్ణ' అంటును. కాంతి:- దీనిలో కరి, బాదంపప్పు ప్రామా:- నీరుమేడి పండు, కాకిమేడి. ప్రతి:- చాక్లెట్, 2 చిల్డ్రెన్-కా.
అంకురుపామర	1 అంబరపద్మం 2 కుంభికా	జి. కంభి	అ. గాళామరి	1 పిస్టియా స్టేషన్ టెబుల్ 2 వాటర్ సోల్జర్	ప్రొ. నా:- అ. గాళామరి దీనిలో పాటానీయం క్లారెడ్డు, పాటానీయం సల్ఫేటును ఉంటుంది. కాంతి:- పరంగిసాంబాణి.
అంకురు	దల్చిక	శలామి, కుండర్	అ. నైవసంగి	1 ఇండియన్ టెబుల్ 2 బోస్టెలియా	ప్రొ. నా:- పచ్చికర్పూరం. ప్రతి:- 1 కన్నాది 2 కుంభకుమారులను. అంబరు చాలాభి కైవసము. దీనిలో అనేకరకములున్నవి. బాక్స్ లగా పరిశీలించి కొనుగోలు చేయు.
అంబరు	అంబరు	అంబరు	అంబరు	అంబరు	

అడవి అనుదము	కావ్యవిరచనము	జగ్గియరచి	కట్టాచుణకు	1 యాంగ్లకవిత్వం ఫిజిక్ నట్	పరిశ్రాంతి-పాఠశాలము.
అడవి కడ	అరణ్యసూరణము	1 జంగ్లీకూర్చి	కాడుకరుడైకొ జంగు	2 బాట్లొఫా కుర్	కాంతి-పుణ్యము, బెల్లం. పరిశ్రాంతి-పూరకండు; ములవ్యాధిలో పనిచేయును. సూర కాదిపటుకములోనిదిచేరును.
అడవి జీవర	అరణ్యకణా అరణ్యజీరకం	1 కమూనీ బిలకూచి 2 సోమరాజ్	కట్టాచీరకం	1 పర్వతీశ్వర, 2 వెల్లొనియా నెల్లొటికా, అల్లొన్ మల్లొనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-విషకంట్రికాణ, మిమారమైనది.
అడవి నమ్ర	నమ్రానీ	జంగ్లీనీ	కట్టామి	1 వెల్లొనీ, 2 కుర్మూనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-పూరకంట్రికాణ, మిమారమైనది.
అడవి పు	నమ్రానీ	జంగ్లీనీ	కాడుకరుడైకొ	1 వెల్లొనీ, 2 కుర్మూనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-పూరకంట్రికాణ, మిమారమైనది.
అడవి ప్రతి	భారత్యాజీ, అరణ్య కార్యాజీ	1 నకకకూర్చి 2 జంగ్లీకూర్చి	కాడుకరుడైకొ (కర్మా కుర్మూనాకరకూర్చి)	1 వెల్లొనీ, 2 కుర్మూనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-పూరకంట్రికాణ, మిమారమైనది.
అడవి పాట	పాటలు	1 పల్లవీ, 2 పల్లవీ	పాటలు	1 వెల్లొనీ, 2 కుర్మూనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-పూరకంట్రికాణ, మిమారమైనది.
అడవి పాదం	నమ్రానీ	జంగ్లీనీ	అవకాడిమగం	1 వెల్లొనీ, 2 కుర్మూనా నెల్లొ.	పరిశ్రాంతి-పూరకంట్రికాణ, మిమారమైనది.

అడవిమల్లి	1 వనమల్లికా 2 అన్నపూర్ణ	దక్షమల్లికా	కాటుమల్లిక	1 బాస్కినమ్ అంక విప్రాలియమ్ 2 నాగోర్నిస్ బా స్కిన్ బహునియాటోమెన్ టోబా	దీనిపదరు చంటిపిల్లల యాద్యులలో (Convections) తలకు పూసిన వ్యాధిరానేరదు. కాంతి-కోతి ప్రి నా- 1 అంబాళపు కాయ, 2 కోతిమామిడి. ప్రి నా- పేరేలక్కాయి. కాంతి- బాదంజిగురు. ప్రితి- ఏలకులు 2 చలవమిరియాల.
అడవిమండా రము	వనమండారము	కాంచనా	కదలి	అరిమినియా డ్రి టన్	
అడవిమాచిపత్రి	నాగదమనీ	1 నాగదానా, 2 నాగవదనా	కాడుమాచిపత్రి		
అడవిమామిడి	అమ్రాంతకము	1 అంబ్రా 2 అంబాదా జంగ్లయిలాయపీ	అంబాలమ్ (మళ యాళవదం) కర్పూలక్కాయ	జైలుమాంగో జైలుకాగమమ్	
అడవియేల క్కాయ	1 బృహదుపమంచి కా 2 బృహదేలా	జంగ్లపావ్	1 కాట్టువెల్వనగా యం, 2 శెరునారి వెంగాయం అర్వదా	ఇండియన్ స్క్విర్	విచారపుపిచ్చులలో (Melancholia) దీనినినూరి తలకు పట్టువేయదురు.
అడవిపుగ్గి	వనదలాండు:			జైలు రూ	అగ్నిమాండ్యమును, రోగానికూలయు క్రి మిలోగమును పొరించును.
అడవిసదాప	కాలేయ:	1 అఫస్సతీక, 2 సోఫ్	అడలోదై	అదల్టోడావెస్సెకా	దగ్గులు, కావసకోశవ్యాధులు పోవును.
అడవిసరము	వాసక:	1 అదూసా 2 అమసా			

అర్చన తీర్థము	లబ్ధావతి	1 ధుయూమయూ, 2 వర్జీన్ డేకా ఝూడ్	హోటాల్ కురింగి	1 నెస్టెల్ ట్ హాట్ 2 మిమోజా పూడికా 3 టుచ్ మినాట్ 1 లెజోన్ 2 గ్లెజె బాగ్ బ్రా	ప నా- విద్యగన్నిక.
అతిథురం	యస్తివధురం	1 ఆర్బల్ నూన్, 2 మూలైకి	అతివధురం	ఎక్సానెటమ్ మోటో రో-ఫైటమ్	వానామకట్టుడు. కలెక్టరము వాగు దేయను. పృతి-పిప్పళ్ళు. కాంతి- 1 గంగ రేగుపండు, 2 వాదంజిగురు 3 గు లాదిత్యవ్య.
అతివస	అతివిషా	అతీస్	అతివాదిహం		జ్యోము మొదలగురోగములు పోయిన తరువాత బలహీనతపోగొట్టుటకు ఆకలిపుట్టించుటకు ఇది చాలమంచిది. ఈ అలవసలో 'ఆట్రిసెను' అను ఒకతరహా ఉప్పుగలదు.
అర్చిపండు	ఉదుంబర:	1 గెల్లర్ 2 అంబీర్ 3 పూచర్ అచక్కాస్	అర్చిపండు	1 ఫైకస్ గోమీ రేటా 2 ఫిక్స్ నైక్ యాపిల్	కాంతి-జీలకర్ర. ప నా- 1 మేడిపండు 2 బొడపండు.
అశాస	అసంశాసం	రందని	అశ్వాసి	పింపినెల్లా 1 డోలికాన్ లెక్ లెప్ 2 ఫిడ్ బీకా	కాంతి-సాంతిపాడుము, ఉప్పు. ప్ర నా- మొగతిపనస.
అనినూన్ (అర ఆచుములు)	1 నిమ్మనూ 2 రాజ శిలీబీ. కాశీసం	1 బల్లర్ 2 భట్ వాన్ 1 కనీస్ 2 ఖమిస్	రూమిసోబు ముచ్చెప్పి	విరజాసర్వెట్	దీనిని యామిదేశత్రసోపు అనిఅందురు.
అన్నదేది		అబరక్	అన్నదేది		అన్నదేది గుంటులగరాకురసమునో వండిన తుదియగును.
అర్చికం	అభ్రకం		అదిరేత	మైకా	కాంతి-శిశిరికరసం.

ఉపధ్యక్షునివంచభాషి.

రా

అయ్యసాక్షము	1 అయ్యసాక్షము, 2 అక్షగము	1 చుంబుక్, 2 మెన్నుత్తీన్	కంఠం	మాస్కోటిక్ ఐదవ	పల్లి. నా-1 నూదఁటుతాయి 2 అంటు తాయి.
అరటి	1 అయ్యసాక్షము, 2 అక్షగము	1 చుంబుక్, 2 మెన్నుత్తీన్	1 వాజయ్ 2 కదలి 8 వాక్	1 ప్లాన్ 2 బనానా	కాంతి-నెయ్యి. అరటిపండ్లలోనిది టుమి మర కహీనత మొదలగు వ్యాధులను కుదుర్చును.
అర్రోటుపిండి	1 కడక్కిగం	తిరుక్	అరిమాపు	కుస్యంఢియత్ యాలోరూట్ 2 కు ర్మ-మాఅంగస్త్రిఫా లియా	పల్లి. నా-పాలగుండ.
అర్రోటుపిండి	1 కడక్కిరం, 2 పయ క్షీరం	తిరుక్	1 కామత్ 2 అరగపు	కెస్యంఢియత్ యాలోరూట్	పల్లి. నా-పాలగుండ.
అలవందలు	అలసాందరి	తాలియా	1 టుట్టాపయరు 2 కరమణి	1 విగ్నాకటియాన్	పల్లి. నా-అలగుండెలు బొబ్బరు.
అల్లం	అగ్నికం	అదలక్	ఇంజి	జింజర్	కాంతి-1 శన 2 పంచదార.జతరత్ ప్రి నిచ్చును.
అగ్గూరుద	మహాలా	ఇంద్రాక్ష	కురపై	ట్రెగోకాంబెస్ హుల్కేట్	
అపిశే	1 అతనీ 2 అంగనేన	1 అరసి, 2 తిసి	1 అరిసి నాటుఅలి 2 కెరై 2 కెరైఅలివిరై	1 లిక్వీడ్ 2 స్టాక్స్	కాంతి-1 ధనియాలు, 2 శన. పల్లి. మెతులు ప్రు. నా-1 మదఁగింజలు, 2 ఆలింతులు, దీనిపసురువొనిన గవ దలు కుదురును.
అగ్గోగము.	అగ్గోగ: అపగోగ	1 గార్, 2 అగ్గోక్	అమోగం	సారకా యుడికా	పల్లి. నా- సరమామిడి బాతిలోనిది

ఓషధీగుణవంచభాషి.

[illegible]

జిల్లాకారాపంచు	అరుకభలం	ఆలముకారా	ఆల్పాకదాఫలం	ప్రాశ్న	పైత్యకాంతిచేయును. కాంతి- $\times \times \times$ శకు పండు, 2 రూమిమస్తకి, 3 గుల్కందు ప్రితి-చిత్రపండు.
అనాలు	సగపా	రాయా	కడుఘా	1 పైత్యకాంతిచేయును. కాంతి- $\times \times \times$ శకు పండు, 2 రూమిమస్తకి, 3 గుల్కందు ప్రితి-చిత్రపండు.	ఆవాపిండి లోపలకుయిచ్చిన వాంతిజేయును. వాతప్రసౌధ్యలలోను కలరా వాంతులలోను ఆవాలజక్రిం చేయుదురు.
ఇంగిలీకము	1 హింగుళం 2 అరుణసారం	కుంగుర్	ఇంగిలీకం	సిన్నపాక్	నిమ్మపండ్ల రసమతోగాని, చనుబాల తోగాని రెండుబాములు నూరిన శుద్ధి యగును కాంతి:- ముగధికపామం.
ఇంగువ	హింగు	ప్రింగ్	పైరుంగాయం	యనభాటిదా	ముత్యాలకుమ, అపస్మారమునకు మంచిది. కాంతి:- 1 పుల్లదానిమ్మరద్యం సం 2 ముగలిచెక్కరసం
ఇందుపగింజలు	1 కతకవీజాని 2 నిర్మలీఫలం	1 పాయఫసారీ, 2 నిర్మలీ	తైరాంకొట్టె	కైయరింగు : బ్లౌ	శేత్రోగ్గములకు మంచిది. వీర్య సంభవచేయును. ప్రి శా:- 1 చిల్లగింజలు 2 ఇందుగుగి. జలు.
ఇందుపర్వ	పైంధవలకణం	పమాడీవమక్	1 కల్లుకర్వ 2 ఇందుపర్వ	రాక్ పల్లి	కాంతి:- ముగలిచిరిసం. ప్రి శా - పైంధవలకణము.
ఇంతడి ఇనుము ఇప్పచెట్టు	రీతి: అయ: వధూకం	వీతర్ లోహ మహుతి ; తోవా, మహుతి	పిత్తశీ ఇరుంబు 1 మదూకం, 2 ఇల్లొమ్మె	బాంస్ సరక్ 1 బాసిదా లాటి ఫోలిదా 2 ఇండి	కాంతి:- వేపగింజలచూగము అడవియిప్పనూనె అనగా కొవ్వేదా అందురు

శురు. దీని ఆకులు నీటితో నూరికట్టి వ
వివపురుగుల కాటులు నివారణ
యగును.

ప్ర॥ శా:- నేలకు ప్పూ. వాతాదిదోషము
లను వృద్ధిచేయును.

ఉష్ణాదములలో పనిచేయును. కాంతి:-
1 కుంకుమపువ్వు, 2 బొదబంక
పొడి:- 1 నీరుతెడ 2 చాతరాళి.
ఈమూలిక వేసగియును కూడా
పచ్చిగానేయుండును. సన్ననిమూలు
పోగులలె నందును. ప్ర॥ శా:-
నీరుపొడితీగ; ఆ ఫిమూక్.

దీనియాకులపాకను చీల్చి ఉబ్బసపు
దగుళగును. ఇది తెల్లపుమృత్త. ఉ
మృత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును.
ఎట్రోసిక్ అనే యింగ్లీషునుందుకు
బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది
కంటివ్యాధులలో నపయోగించ బ
డును. ఇది విషముగాన బాగ్యక్ష
వాడవలెను.

ప్ర॥ శా:- బంగాళాదుంప.

ఉద్భిలవణము	పూత్యూరిలర	1 రేహన్ 2 సోరా	ఎర్ సాల్	దీనియాకులపాకను చీల్చి ఉబ్బసపు దగుళగును. ఇది తెల్లపుమృత్త. ఉ మృత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును. ఎట్రోసిక్ అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది కంటివ్యాధులలో నపయోగించ బడును. ఇది విషముగాన బాగ్యక్ష వాడవలెను.
ఉష్ణాదనివారిణి	లవణం ధతూరః	1 ఆ ఫిమూక్ 2 ఆ తరక్కూడి 3 ఆ ప్లవేర్ 8 ఆ మర్ ఫేర్;	ఇండియన్ డాక్టర్	దీనియాకులపాకను చీల్చి ఉబ్బసపు దగుళగును. ఇది తెల్లపుమృత్త. ఉ మృత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును. ఎట్రోసిక్ అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది కంటివ్యాధులలో నపయోగించ బడును. ఇది విషముగాన బాగ్యక్ష వాడవలెను.
ఉష్ణ ఉష్ణమృత్త*	లవణం ధతూరః	1 సమక్, 2 నోక్ ధతూరా	1 కామక్ సాల్ 1 డటూరా ఆల్బా 2 ప్లవేర్ 8 ఆ రక్త యాపిల్	దీనియాకులపాకను చీల్చి ఉబ్బసపు దగుళగును. ఇది తెల్లపుమృత్త. ఉ మృత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును. ఎట్రోసిక్ అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది కంటివ్యాధులలో నపయోగించ బడును. ఇది విషముగాన బాగ్యక్ష వాడవలెను.
ఉష్ణదుంప	అలక	అలక	పొటెటో	దీనియాకులపాకను చీల్చి ఉబ్బసపు దగుళగును. ఇది తెల్లపుమృత్త. ఉ మృత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును. ఎట్రోసిక్ అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది కంటివ్యాధులలో నపయోగించ బడును. ఇది విషముగాన బాగ్యక్ష వాడవలెను.

ఉలివిడి చెట్టు

వరుణా
అశ్వినీకుమారి

1 బర్నా, 2 బిలి

మరలింగమ్
లింగ

కప్పాన్ బైపోలి
యేటా

పూ॥ నా:- 1 ఉలిమిరి; 2 ఇసుకమాను.

దీనిచెక్క నీటితోనూ పట్టువేసిక
అనాలపట్టుకంటే మంచిపని చేయు
ను. చక్కలు ఎర్రబడిపావక్కను.

ఉల్లిపాయ
ఉస్సీరికాయ

పలాండు;
అమలకా

పాల్వన్
అమలా

వెంగాడు
నెల్లిక్కాయ

అనియకా
ఎల్లిక్ మెల్లబా
లక్ 2 ప్లేహాన్
ఎల్లికా,
సారేకమ్ ప్రియజే
టుమ్

ఇది నీరులిసాను.

కాంతి:- లేనె, లిదోషములను, రక్త
పైశ్యములను ప్రిమేనములను నివా
రించును.

అల్లక్క-ఫలం,
2 కుండ

భట్లకట్టె నూ

తూమువల్లె

కాంతి:- లేనె. ప్రి॥ నా:- ఉచ్చిత లేక
ఉచ్చిత. ఉస్సీపండు చంట్టిపిల్లలకు
లను నారిండును.

ఉమ్మ

అంకూల

1 అక్టోలా 2 ధేగా

1 అలింజి 2 అక్టో
లం 3 అలికోర్

1 నేక్ష్ బ్లీక్ అలి
యమ్ 2 అలియ
మ్ డికాపిట్టెమ్

దీనివేరు చెక్క-మార్గము 50 గాము
ము మోతాముచ్చిర మంచినను
నావధము. కుష్టు సనాము మొగల
గు వ్యాధులలో మంచిపనిచేయును.

ఎఱుగురివింద *	ర క గుంజా	లాల్ గుంచీ	గుండుమణి	యాబ్స్ పెక్టోర్
ఎఱుగుగు	ర క గుంజా	లాల్ అంబరి; పట్నా మెసా (బెంగాలీ)	షెరప్పకయ్యయ్యై; ప్రజ్ఞేరై నీమై ఃషిరీకరై	రియస్ (రెక్ట్) 1 హిబిస్కస్ సబ్ రిఫెరా 2 రెక్ట్ సోరెల్ 3 రోజె లా ఫ్లాట్
ఎఱుగుదండన	ర క చందనం	లాల్ చందక	కెక మక దనం	1 రెక్ట్ కాండల్ వుక్ 2 పెర్లోకా ర్బస్ కోక్టూలి స్
ఎఱుగుత్రయము * ఎఱుగుతామర	1 ర క చిత్రికా 2 అ త్యాలన ర క పద్మం	1 లాల్ పీతా 2 లా ల్ చిత్రా 1 లాల్ కవ్వల్ 3 లాల్ కమల్	1 షెరప్పచిత్తై; కోడిముల్లి అంబెల్	1 బాగ్ రోజియా స్
ఎఱుగువాలుడు	1 చోళిమ్మతీ;	మాలాగ్రాణి;	వాళులునై	1 సుకర్మిక్ లోటస్ 2 నెలులియంస్పె సియోజం
ఎఱుక జీడియా * మ	1 ద్రోవతీ; 2 మూవ కర్ణి	ముసాకాఫీ	ఎలిచెక్కిరై (అరవం) వాలివరా (కర్నా టకము)	సెలాస్పిస్ పెతా కుర్లేటా
ఏడాదుల అరటి	సప్తగ్ని	చాతియక	ఎలిరైప్పలై	1 ఆల్ స్టోనియా స్కాలారిస్ 2 ఎక్

ప్రొ॥ నా:- మాలగ్రాణి.

ప్రొ:- ఎలుక చెవికూర. పాండువు, రస
దోషము. ఎలుకవిషమువారింతును.

సప్తగ్ని అనగా ఏడాదుల పొన్నయి
కూడ అర్థము. ఈయే డాకుల అర

వీనుగుచెవిచే మచెట్టు	1 మాస్తి కట్టికట్ట 2 గోత్రపుష్పము	మాస్తికట్ట	వేరుగుగు	ఆరమ్ మాక్సోరె బాన్	తైస్సోలాస్	తియ్యోక్క దిప్పలో దిపెయిక్ అను మఖ్యపదార్థముగలదు. ఇది జ్వరములలో క్షయిశాకంపై ము చిపనిచేయును. క్షయిశాకంపై దగుణములు దీనికిలేవు. గ్రహణి అతిసారాదులలో నిదివాడెదను.
వీనుగుతుమ్మి	దోనిపుష్పము	1 గుమ్మా, 2 గుమ్మా, 2 గుమ్మా	తుంటె (కర్పాట కము)	లిక్తాకాన్ తెనిపోలి యా	లిక్తాకాన్ తెనిపోలి యా	పొ శా:-బలురక్కనిచెట్టు. పొని చిన క్రిష్ణులకు పొత్తిడుపున దీని అకులు అనుదములో వెచ్చచేసి కట్టిన మెలర కమబారీయగును.
వీనుగుపల్లెరు	1 మహాపలంకమా; 2 గోత్రపుష్పము	1 బారాగోకూర్ 2 ఫర్వీలుటి 3 ఖిసర్ దానా కాల్	అనైసెజి	1 పెదాలియము 2 క్షిప్రేషా లియం	పొ శా:-వైద్యపద్యం.	
వీపెచెట్టు	సాలపుత్తం	కాల్	1 క్షగిరియమ్ 2 తాలూరా	పోరియా హోబస్టా	వీనిజగురును ౪౪౪౪౪౪౪౪. ఇది వీర్య సంభవచేయును.	
వీలకులు	వీల	ఇలాయచీ	వీలక్కాయ్	కాన్షమ్	కాన్షమ్	కాన్ష:-బాదంబంక, 2 పెరురుప్ప. పొ 1 లవంగాలు, 2 కేరళక్కాయ, 3 చలుకమిరియాలు.
వీరిచెట్టు	అజశ్యంగి	అజశ్యంగి;	ఒదియమగం	గన్ ఒచేరియా	గన్ ఒచేరియా	వీనిగింజలను అ:బీలో మాబ్బల్ బాక్ అని అందురు. ఈగింజలకు శాంతి

కందులు

కంపిల్లము

కచ్చోరము

కటుకరోహిణి

కట్టలము

అడ్డకి

కర్కశము; కంపిల్లము;

కచ్చోరము

1 కటుకరోహిణి;
2 కటుకా, 2 చ
కాంగి.

కట్టలము

అక్బార్, రుదర్

కబీలా

1 కచ్చోర, 2 జ
రావంద

కట్టకి

కాయఫర్

రుదర్

కమలము

కేరీచక్

1 కేరీరోహిణి, 2 క
టుకాంగి.

మరుదంప

1 కర్కశము 2 కా
జున్ యిండికన్

1 రోహిణి, 2 కట్ట
కొ

1 కుక్కము, 2 కట్ట
కొ

హెల్మెట్

1 మిరి కా సాగి, 2
మిరి కా కాపిడా

[1]

జీవహినునవంబభాషి.

17

ప్ర॥ శా:- కపిలపాడి. కేసులలోనుండు
పొడవైన పాములను (Tape
worms) చంపుటకీది మంచిమందు.
ప్ర॥ శా:- 1 కచ్చోర, 2 కంధక, 2
రము. కంఠకచూరముకూడ గలదు.
కీనిరసము మ్రింగుచుండిన కంఠస్వ
రము బాగుపడును.
కాంతి:- బాదంజనురు. కటుకరోహిణి
లో నలుపు, తెలుపు పెండురకములు
ప్ర॥ శా:- కర్కశ, రోహిణి, కేరీచక్
రోహిణి గాడవిరేచనకారి కటుక
రోహిణి పెద్దమోతాదులలో విష
ము జాగ్రత్తగా వాడవలెను. దీని
మోతాదు 5 గ్రాములముదలు
10 గ్రా. వరకు కలుకటుకరోహిణి
జ్వరములలో వాడెదరు.
ప్ర॥ శా:- 1 నువ్వుదీరేను 2 కాయఫర్
లచక్క 3 పిసగుచ్చుడు. ఈచెక్క
లో 'టూనిక్' అనే ముఖ్యదాం
ముందునని కనిపెట్టెరి.

కడపచెట్టు

కదంబ

1 కదంబ, 2 కడప

యాన్ థో కెఫా
ఎస్ కడంబా

ప్ర॥ నా:- కడిమిచెట్టు. దీనిలో అనేక రకములుగలవు గాని, నీలకదంబ, మహాకదంబ, రాధాకదంబ అను మూడు బాతులును సాధారణముగ యీ దేశములో పెరుగును. ఇది క్రి మ్ములముచుండును. చర్మవ్యాధులలో పనిచేయును. దక్షిణదేశములో నొక విధముగ కడిమిచెట్టుగలదు. తాని లో 'డబూరెక్' అనే మాఖ్యపదార్థము గలదని కనిపెట్టిరి. అదిరామర ను బాగా కుదుర్చును.

రసకం

1 ఖపరియా, 2 కల్
ఖాపరి.

పాలతుతం

2 కాలామైక్

ప్ర॥ నా:- పాలతు తము.

కష్టిలపాడి

రేచకా

1 క మేలూ, 2 కవడ్

రమేలమావు

మంకి క్షెన్ ట్రీ

ప్ర॥ నా:- కష్టిలము. ఈకష్టిలపాడి పేగులలోనుండు మిక్కిలి పొడవైన పాములను (Tape worms) ను మార్చిము చంపుటకు మంచిమందు.

• కమరకపండు

1 కర్మరంగఫలం

కర్మరంగ, కమరక్,

రామరవై

అవెర్సోహోల కరం

దీనిని ఉక్వపండుని కొందరుఅందురు.

2 భవ్యం.

బోలా

కమలాఫలము	కమలాఫలం	సంతరా	కమలాఫలం	స్వీట్ ఆరెండ్	ప నా:- కిచ్చిలిపంతు.
• కరక్కాము	పారీక	1 నాడ్, 2 మాన్	కమలాఫలం కడుక్కాయ	1 చెబూలిక్ మేల్ బాలన్ 2 టెర్ని చేలియాచెబూలా	ప నా:- తాడికాము. కరక్కాము మల బద్దము పోగొట్టుటకు తగిన ఓషధి.
కరిశేప	1 కాలకాకం, 2 కృష్ణనింబః	మీ తానీమ్	కరివేపిలై	కరీ లీఫ్ టీ)	దీనివేరు కమాము వాంతికట్టును. ఆకు లు రక్తగ్రహణికట్టును. ప నా:- తెల్ల గల్లెరువేరు.
కర్పూజా	మధుకాలింగి	ఖర్బూజా	1 చేలపూజ్జ, 2 మొలాపండ	1 స్వీట్ మిలన్, 2 కుక్కుమిస్ మేల్	కాంతి:-పాలు, పంచదార, ప నా:- చేలపండు. మాత్రము జారీదేయు టలో చాలమంచిది. చలవచేయును.
కర్పూకళ్ళింగి	శృంగి	కాకడాశింగి కక్కర్ శృంగ్	కడుక్కాముతూ	గ్లాస్ సెడేనియా	ప నా:-కరకపువ్వు. పూర్వవారము, ఎక్కిళ్ళు, దప్పిక, తును, జ్వరము నివ రించును.
కర్పూరతైలము	కర్పూరతైలం	గంధాబలోజి కా తేన్	కరువూరతైలం	1 కాంఫర్ ఆయిల్ 2 ఆయిల్ ఆఫ్ టర్పెన్ టైన్	పైకిమర్దనాచేసిన అన్నివిధములైన నొ ప్పులు తగ్గును. ఇది మంచి కీమిసం హరి. ఫాస్ఫోస్ యొక్క విషయం కు యిది విరుగుడు. ఇదికూడ ఎ క్కునమోతాదులో విషమే గనుక జాగ్రత్తగా వాడవలెను.
కర్పూరమణి	ఖర్మూల్ బహర్ (అరబ్బీ)	1 కమానా, 2 దక్ఖ్ నిలోకపూర్		అంబర్	కాంతి:-బనర్పా. ప నా:-తవాక్షరి. క మానాబావల్ల మూత్రములో రక్తం పడుట నివారణమును.

కలం	ఉత్పలం	1 అన్నాపూర్వ, 2 బయ్యలూ	1 కన్నానీకపూ, 2 కలవైపూ	2 బాటర్ లిల్	పాఠానికపూ, 2 కలవైపూ
కలం గానుకు	త్రాయంత్ర సురా	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ
కలం	ఖిలనపూర్వ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ
కలం	కాసమర్ద	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ
కలం	మృగ నాభి	1 మృగ నాభి, 2 మృగ నాభి	1 మృగ నాభి, 2 మృగ నాభి	1 మృగ నాభి, 2 మృగ నాభి	1 మృగ నాభి, 2 మృగ నాభి
కలం	1 గంధపూర్వ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ
కలం	లతాకన్నా	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ	1 కలవైపూ, 2 కలవైపూ

కలింగరాష్ట్రం	రాష్ట్ర	1 కులింజకో: 2 రా సక్	1 తనతె	గాలంగాల్ లెస్టర్	ప్ర॥ వా:-
కాంచనము	కాంచనకృత్తు:	కాంచనార్	పెయనన్ దత్తె	1 బహీనియా బెల్లె శేటా 2 హౌ టెన్ ఎటాన్	ప్ర॥ వా:- సన్నరాష్ట్రము, దగ్గు, కఫ ము, అగ్నిమాండ్రము హరించును.
కాండేరు	వికంకత:	1 వంబా; 2 కంటా యి	నాలసనికా (కర్నా టుకము)	స్టాఫోర్డియా మోన్స్ డి	ప్ర॥ వా:- దేవకాంచనము. దీని పేరు కషాయము. శరీరస్థూలమును (Obes- sity) తగ్గించుటలో చాలమంచిది.
కాకర	కాంచేల:	కలేలా,	పావక్కాయ్	1 మోమోకా చుక నియా 2 బిట్టర్ గాడ్	ప్ర॥ వా:- కానరేరు. వికంకత అం గా ఫుల్లపెలకునునికూడా కొందరు అంగరు. దీనికషాయము సర్పివ మున, దీని గూనె మేపావతి నో ప్రభును హరించును.
కాకమర్రి	కాకజంబూ:	కాకమరీ	1 కాక్కాయికొల్లి పెద్ద; 2 పేకొల్లి	కోక్స్ వ్యలస్ యిండి కస్	ప్ర॥ వా:- కాకినెంప. ఇది బలమైన కషాయగాని లోపలకు యుక్తరాదు. శరీరమునూది చీకపేలను శిశువ చేయుటకు, ప్లేథోగోగాని, కోల్డ్స్ తోగాని నూరి వానియవలెను.
కాకినూడ	1 కాకనాసికా; 2 కాకతుండఫలం	1 కడనీమగురూ 3 కౌవాతోడి	1 కాక్కోవైక్కా య్ 2 కాకకోవై క్కాయ్	1 కోక్ సినియా ఇం డికా, 2 కెఫాలాం డా) ఇండికా	ప్ర॥ వా:- 1 అడవి నొండ 2 చేరుదొం డ. దీని పేరు యొక్క రసము అతి మాత్రములో పనిచేయును.

కాకిశేలేశు	1 భూమిజంబుకా 2 కాకజంబుకా	2 న 2 మ	కీరానెరిలు (కర్నా టికం)	ప్రేమా మోక్షేసి యా	ప్ర సా:- శేలశేలేశు.
కాకోటి	1 వాయసోనీ, 2 కా కోటి,	1 కటకతి; 2 కా కోటి (మరాఠీ)		1 బిబిసన్ - కేకా 2 బిబిసన్ కేకాల్ కల్పిన్ బిబిసన్	ప్రతి:- 1 పెన్నెరు. 2 శతావరి చిర కాలమార్గించుటనే యిది అతిరిచి చది చెప్పెదరు. ప్ర॥ సా:- 1 కారు కానీ
కాచలవణము	కొత్త మూర; కాచ లవణం;	కాచలవణ (మరా ఠీ.	వళయలప్పు	సాన్ మోప్ప	ప్ర॥ సా:- గాజుప్పు కఫకానీ; గురు తిమ్మచేయను.
కాచిచెట్టు	కాకమానీ,	1 వకోయ, 2 కరై యా,	1 వన శంకాతి 2 మనల్లక్కాతి	సాలీ. మ. నైక్రస్	ప్ర॥ సా:- కామందిచెట్టు. ఇది ప్రాంత మహాదము. వీర్యవృద్ధిరము. పశేద నకాది. కనుహరము.
కాటుకగింజలు	నీలకలంబాని	కాలదావా,	కడికుక్కత విస్తా	1 విహామియా హే డరసియా 2 కా లదావా	ప్ర॥ సా:- 1 కొలొగింజలు 2 జిరికితు లు. ఇది విరేచకకాది. తెడవో సమంగా పనిచేయను.
కానుగ	కరంజు	1 కరంజ 2 చిల్ లిన్ 3 కిరీమాన్	పు గమదం	చాన్సామియా శ్రా	ఇది చర్మవ్యాధిగులవిద బాగా పనిచే యను. ఇంద్రా దీనిగనె వాడె దరు. ఈ కానుగ బాతులలో అరు రకములు గలవు.
కాళ్ళిచెట్టు	1 అటంప్రీ; 2 అటం చా	కాళ్ళి	కాళ్ళి మరం	కా. యా అరాచికా	సలమరుచే విషమునొంది వాడికి నిద్ర కటకు డా బలమైన కాళ్ళి కమాము నిచ్చెదరు. కాళ్ళి చెట్టుయొక్క తీగ లలో 'కా. యాచికా' అనే కొర్ర త.

కామంచిచెట్టు	కాకమాచి	1 వకోయ, 2 కత్తె యా	1 మన శంకాలి 2 మనలక్కాలి	పాశేస్ మెక్ గ్రామ్	ప వా:- కాచిచెట్టు. 2 కాసరచెట్టు దీనిపండ్లను గాజుపండ్లనియెదరు.	పదాగమున్నదని కనుగొనిరి. కాఫీ ఆకులలోను, విశులలోను క్లెఫ్ట్.
కామంచివూరి	కల్పణం	1 అక్కాగ్లె; యూ అఘాస్	1 వాసనెపుల్ 2 కావనెట్టు	1 రూసాగ్లెస్ 2 జెచెనియెగ్రాస్	ప వా:- నిమ్మగడ్డి, 2 కామంచిగడ్డి. నోటిని తుగ్గిచేయును. పుంసకర్మ ముకలిగించును.	అనేమధ్యపదాగము గలదు. ఇది గుండెమీద పనిచేయును. రక్తశా శములు ఉబ్బినట్లుచేయును.
కాయఫలచెక్క	కట్ఫిలె;	కాయఫల్	మరుదంపల్లె	1 మిరికా వాగి, 2 మిరికా కాపిడా	ప వా:- గుమ్మడిపేరు.	
కాయగచ్చ	వాగుజీ,	1 వాగచీ, యెబ్బాబన్ వ్	కర్పూకరిషి	పూర్వారలియా; కోరి లిపోలియా	ప వా:- తావందాలు, కిమివ్యాధిని, సర్పరోగముకు నివారి-చును.	
కాయపెసర	1 కాకమాచి, 2 కన మార్కాలి యుగళు మామపక్, 1 వశిష్ఠి, 1 రక్తకం	మాట్ మాచి న మామకనీ వనసాజికా	కాడుపాశిప్పయరు కాడుకుతురు కాడుమురుం సంగాటి,	పెంగ్ గ్రామ్ గాగ్లెస్ పెంగ్ గాడిష్. రెడ్ ఒక్ (Red Ochre)	ప వా:- కాకి పెసర.	
కాయమినుము						
కాయమునగ						
కావిటాయి						ప వా:- శేగురుటాయి. ఆవుసాలతో మూరి ఒకరాతిని తానచేసి తీసి ఎం డించిన తురిఅగును.

కాపీనిగింజలు

దురంత

కాపీ, బజ్జెయల్
హిందబా (అరబ్బీ)
తుక్కేకాళి (పార్సీ)

కాపీనిగింజలు

చిక్కిరియ
డైవా;

నోటివెంటుకారెను నెతురు నిలుపును.
కాగమునకు బలముచేయును. కాం
తి:-1 అనినూన్, 2 కిక్కిరీన్, 3
బజ్జెవావర్నన్. ప్రితి:-1 చేతరాళి
2 కమ్మాన్ గింజలు.

కాపీనిగింజలు

బజ్జెయల్ కక్ - (అర
బ్బీ) తల్లి, కాపూ
(పార్సీ)

కాపూ

చల్లెవ్విదై

లెట్యూస్ నీడ్లు

ప్రి|| శా:- కాపువితులు. కాంతి:- రూమి
మ సక్కి. ప్రతి:- గసగసాలు కాపూ
కూర్ ర కన్యగిచ్చేయును. ర కము
లోనుండే ఇయము న్యగిచ్చేయును.
కాంతి:- పుల్లనిఫలములు. ప్రితి:- దాక్ష.
దీని: శులులేనిదాక్షులుందురు.

కిక్కిరియపండు

1 కాకలిదాక్ష,
2 అరుణకపిశ:

కిక్కిరియ ఖిమ్మమ్
(అరబ్బీలో)

కాపై యిల్లా: రా
క్షే

1 రెయినిన్స్ 2 క
రన్ టుస్
(Currants)

దీనివేరు మూర్తిబోర్చిచేయును. దీనిరస
ము స్కర్వివ్యాధిలో పనిచేయును.
పచ్చశగతు మంచిది. ప్రి|| శా:- రా
కాసిమట్టులు.

కిక్కిరియ

పడవి,

నరసత్

దేవనాల (కర్నాట
కము)

1 బర్గాన్స్, 2 అ
గుడ్డో కర్ కా,

దీనివేరు మూర్తిబోర్చిచేయును. దీనిరస
ము స్కర్వివ్యాధిలో పనిచేయును.
పచ్చశగతు మంచిది. ప్రి|| శా:- రా
కాసిమట్టులు.

కిక్కిరియ

కాకకేతక్, తుండ్రక
తక్. తృణకేతక్,
మద్యదండ,

1 కిరాక్ 2 రామ్
బాన్ 3 రాక్షన్
రాకాన్ పట్టా

1 కణల్ 2 అన్
త్తై;

2 అమెరికన్ యాలో

దీనివేరు మూర్తిబోర్చిచేయును. దీనిరస
ము స్కర్వివ్యాధిలో పనిచేయును.
పచ్చశగతు మంచిది. ప్రి|| శా:- రా
కాసిమట్టులు.

కిక్కిరియ

బజ్జెయల్ కిక్కి - (అర
బ్బీ) తుక్కేకెత్తి-
(పార్సీ)

ఖితియా

కిమ్మెతుచ్చెవిదై

కాకవలనకలిగిన దగ్గులగును. వలము
బారీయగును. కాంతి:- లేనె. ప్రితి:-
కుప్పాదీగింజలు. ప్రి|| శా:- నీమరు
తురివితులు.

దీనివేరు మూర్తిబోర్చిచేయును. దీనిరస
ము స్కర్వివ్యాధిలో పనిచేయును.
పచ్చశగతు మంచిది. ప్రి|| శా:- రా
కాసిమట్టులు.

కుక్కపావంట	క్వానబర్పరా	జంగ్లీమూర్ మూర్	వాయువేళై	1 పోలానినియావి కోసాకడా, 2 క్వియోమెవిస్కో బాగి పెల్లు మసర్ కామక్ డ్యార్ఫ్ మాలోన్స్కో	1 పోలానినియావి చెవిలోపోసిని, పోటు, చీమ తగును. అనాలకువుడే గుణములు దీనికి గలవు.
కుప్పాచీగింజలు	కుప్పాచీ (అరబ్బీ) వాగులాక్ (పార్సీ)	ఖువాచీ	శిమైచిరుతురురై : కై	అసలీఫాయండికా;	పచ్చ కామిల కుదురును, మలబదము పో వును. దగ్గుకుమచిది. కాంతి:-పుం నివనువులు. ప్రతి:-నీమతుచురునితు లు. ప్రతి:-నీమతుచురురివితులు. ప్రతి:-కుప్పిచెట్టు. ప్రతి:-మూరుకోం డచెట్టు. విరేచనకారి, వాంతిచేయు ను. దగ్గుకుదురును. దీనిపశురు పీనన నివారిణచేయును పిచ్చివయచుగును. మూర్ఖులలోను, బాలపాపవిష్ణులలో ను వాడెదరు. వరములబలహీనతను పోగొట్టును.
కుప్పెంటుచెట్టు	వారిశమగజరీ	కుపి	1 కుప్పాచుణి; 2 కుప్పిశణి	మోల్ కెట్	
కుమ్మరపురుగు	యమకీటా	కుమార్ కీ డా	పిల్లె పూచ్	మామోస్యామస్ కైగ్రెమ్	
కురాసానికామ్*	యశానీ	1 ఖురాసానితిక్ వాయున్ 2 తిజ రుల్ జంజ్	కురాసానిటమం	1 నొమిటిక్ కాన్ లోకాన్ 2 య స్కెపియాన్ అ పిశేటికా	ఇపికాల్ అనే ఇంగ్లీషుమందుకు బదు లుగా వాడవచ్చును. ఎక్కువమో తాదులలో వాంతిచేయును. తక్కు వమోతాదులు జ్వరము, కఫము వా రించును. ఇది విరేచనకారి.
కురింజచెట్టు	మూలిసీ	జంగ్లీపిక్వాక్	కాల్ పారై		

కురువేరు	హీరబేరింగ;	సుగంధద్రావ	కట్టిచేర్	లవెండుల కర్మా	చలనచేయనా
కుసుమ చెట్టు	కుసుంభ:	1 కుసుమ్; 2 ఖుమ్, తుమ్,	కుసుంబచరం	1 కర్ తామస్ టిక్. కొరి ఖస్ 2 క్. స్వర్	ప్ర॥ వా:-కుసుమ చెట్టు. శరీరమునకు సుందరమైన చంగునిచ్చును. ర క వైశ్యము, కష్టము పోగొట్టును.
కుసుమ బుడమ	వల వాలుకర;	1 శంఖినీ; 2 వలవా,	మాకుమును	బ్రహ్మనియాస్కే వ్యా	ప్ర॥ వా:-నూగుదోస, వైశ్యకాంతి, మే వాశాంతి, ర కవచము కట్టును.
కెంపు	ర కమణి:	లాల్ మణి	కెంపు	రుబ్బ	
కేకు: కులు	కరోయా (అరబ్బీ) కీరయేరూమి(పార్సీ)	విలాసతీతీరా	1 కేకు-విదై 2 వీమె-హోంబు	కారవే వీడు	దీనిని రూమిదేశపుజీలకర్రయందురు.
కొండక నింద	అరిమర్ష	జంఘీ కాలీమిర్చ	1 మిలకరనె 2 ము అకరనె	1 హోడ్డలియాళక్య లియేటా 2 ప్రక్తి హోడ్డలియా	దీనివేరు కవాసుము జ్వరములలో ము ఖ్యముగా మన్యపుజ్వరములలో మం చిపనిచేయును. క్షౌరకాకంఠ మం చిదనిచెప్పెదరు. దీనివేరులోని ము ఖ్యపదార్థమును 'హార్బెరిక్' అం దురు. దీనిజీలలోనుండి వీసివనూ నెలూ, సిటిన్లోనియాళక్తిహోడ్డో అనే పదార్థముండును.
కొండక నింద	1 పామనిభేది 2 అశ్వభేద	1 పకాన్ భేద్, 2 జంఘియానా	పుణ్ణాక్కి-చెడి	జైకవ్యక్ రూట్	మూత్రాశ్మి, మూత్రకృచ్ఛము పోగొ ట్టును. ప్ర॥ వా:-తెలకపిండిచెట్టు. కాంతి:-రూమిమ సక్తి. ప్రతి:-అసా రూక్.

కొండవేప	మహానింబ:	బళాయక్	మర్తె పెంట్రి	1 మెలియా అజెడ రాక్ 2 పెరియ కా లిలాక్ 8 కా మక్ పెడ్ ట్రి	ప్ర వా:- పేదవేప దీనిపండ్లు ఎక్కువ మాతాదులలో విషము కాని కుష్మ లో నుపయోగించుదురు. దీనివిత్తులు వాతజ్వలలో (Rheumatism నుపయోగించుదురు.
కొడినె	కుటుజ:	1 కుర్చి, 2 కుర్రలు	వెప్పరె	హూలెర్ హానా యాంట్రి పెంట్రి	ప్ర వా:- కొండెమల్లె, 2 గరిమల్లె:
కొడినెపాల	ఇంద్రయజ్ఞ:	1 లెసానల్ 2 అసాఫీస్	1 కులప్పల్లెనిరె, 2 కొడిశిపూరె	హూలెర్ హానా యాంట్రి పెంట్రి కా, (నీడ్స్ అఫ్)	ప్ర వా:- కొడినెవిత్తులు. గగివాణి అతి సారాదులలో వాడెగరు.
కొత్తిమీరి	కుస్తుబరీ	1 కోధమార్ 2 నా రాధన	1 కొఠుమిరి 2 కొ తిమిరి	స్టాల్స్ అఫ్ కొరి యాక్ డెస్ నీడ్స్	ఇది ధనియాలచెట్టులకు దీనిని పెన్స్ చేసి కట్టివో నేత్రకోగములకు మంచిది.
కొబ్బరికాయ	నారికేళ:	నారియల్	తెంగాయ్	కోక్లోట్	దీనిలోనినీరు భోజనానంతరము తాగి నచో అచీ రిన్యాధిని (Acid dys- pepsia) నివారించును.
కొర్రలు	కంగు	1 కాంగన 2 కాంగు	1 తిరునెయ్ : తూ మొక్	1 ఇలాలియక్ మి రెట్ 2 పానికమ్ యిటాలికమ్	
కొల్లివిత్తులు	నీలకలంబాని	1 కాలాదానా; 2 నాబ్బిల్ నీర్	కడికుక్కుటచిరె	కాలదానా	ప్ర వా:- కాటుకగింజలు, 2 జిరికివిత్తు లు. కాటుకగింజలు చూడుము

కోకంచెట్టు

కోరింద

కోలపొన్న

కోసుండ

కోస్తు

కృష్ణాకరు

ఖర్జూరము

కోకకు

జనీ; జతూకా; సుం
స్పర్శా.

1 అంఘ్రి: 8 కా
2 కాలపర్ణి;

1 కేలూటా,
2 కేవుక:

కుమం

1 కాలాకరు:
2 అవకం

ఖర్జూర:

మూన్ మరం

కాట్టుకీకాయకొడి;

సి త్తరలి

కోవైన్

గోష్టక

కురుప్పావ అకరు
కటె

వేరీచ్చంపజ్జం

1 గార్బినియాపర్మా
రియా 2 షేట్
మాంగోస్టీక్
బ్యాంబుల్

దూడియా తాగో
పాయిడెస్

కాబేన్

1 కోస్టస్; 2 సా.కా
కురియా లప్పా
యాక్విలేరియా అక
లోచా (బ్లాక్
వైరెటీ)
ఎడియల్ డేట్ ప్రూట్

ఈ చెట్టుగింజలులోనుంచి తీసిననూనె చే
పనూనెకు బహుళగా వాడవచ్చు
ననెదరు.

ఇది లక్ష్మీలిగడి యొకానొకతీగ. ఈ
రింతడగు (Whooping Cough)
లో పనిచేయును.

కరీరమంతన కుభగిపరచును. పూగోది
యూకాతిలోనిదే. దీనిని ఇంగ్లీషులో
కాలిఫర్ అని అందును.

ప్ర|| కా:- చంకల్యోష్ట. చంకల్యోష్ట
చూడుడు.

నరమలకు మంచిబలముచేయును. ర క
వైద్యము, ర కక్షయలోను నిర్వహి
నది ఖర్జూరపుగింజ తేనెతో అక
దీని కంటిలో పెట్టిన దృష్టిమాంద్య
ము తగ్గించును. ఖర్జూరపుగింజలు

ప్రవధిగుణవంచభాషి.

20

గంకాచి	1 యూపా, 2 బ్రహ్మ చారు:	పారస్వీకల్	1 పోలిష్ 2 పూరక	1 థెస్సెస్సీయా పా ర్కుల్ న్యోయ్ డె స్, 2 పోలి యా స్ ట్రీ)	వేయించి గుండకొట్టి కాఫీ బదు లుగా నుపయోగింపవచ్చును.
గంకేనుపండు	బదరీఫలభేదః ఉ న్నాబ్ (అరబ్బీ) చీలాక్ (పార్సీ)	1 బడాబేర్ 2 వి లాయిటీఫేర్	1 స్టీమ్మెయిలండ్	1 ఫారెస్ థాగ్ యాపిల్ 2 బా జాబ్	గంకేనుచెక్కలూ “జిస్సిఫిల్ ఆసిక్” ఉండును. విశేషములు కలును. దీనికపాయము జ్వరముత్పన్నించును. దీని చూగము పుండ్రమిద చల్లిన అవి మానును. కాంతి:— 1 పంచ దార, 2 వ్రాత్ ప్రతి:— నీచునకేక్ర యపండు. ప్రా. కా. కోలకేగు.
గంకేనెఘూరం	1 సిన్దూరం 2 అశ్ర రణు:	సిన్ధూర్	చెందూరం	1 రెడ్ రెడె 2 వె ర్మిలక్	ప్రా. కా:- జూవపల్లి. కొబ్బరిగీటితో కడిగి ఎండించిన తుడిచును. దీని కివిరుగుడు జామిలత్తు పసరు.
గంజాయి *	1 విజయా 2 అంక బా 3 గజాశనా	1 భాంగ్, 2 మదనా 3 గంజా	1 పంగి, 2 కంజా 3 గంజాయ్	1 ఇండియన్ హెం ప్ 2 కన్నాబిస్ సెల్టెనా	పల్లి. కా:- బారంగి. దీనిలో రెండు రక ములు 1 తెలుపు 2 నీలిరంగుది ఇది కథము, క్యాపము, పీనస్, జ్వరము వారము వారించును.
గంజుఘోరంగి	1 భాగ్గి, అంగార వల్లి,	భారంగి	గంగి (మరాటీ)	1 కర్మోడెక్ డ్రాగ్ సెల్టెనా	

గండ ఫోజా

సరళ సోదర, అల
క్యూస్ నోబర్
(అరబ్బీ) సమకేస
నోబర్ (పార్సీ)

గండకము

గండక

గండక్

గండకం

గండక్

రజిక్ అఫ్ లాన్సిఫో
లియా గల్ఫ్ యేమ్

ప్రొ|| వా:- సీమదేవదారుబంక, ప్రతి:-
కుందిరిక ఫజిగురు, కాంతి:- హారతి
కర్వరము, ప్రమేహవ్యాధులను,
మాత్రీక శమలోని పనిమాలను
మానును.

లలక రెక్కల గండకము శ్రేష్ఠము.
అవుపాలతోగాని, అముడముతో
గాని ఉడికించిన కుడియగును. ర క
కుడిచేయును. విరేచనకారి.

గచ్చ

1 కుబేరాక్షి 2 కం
పత్రి

1 కటుకలితా 2 కం
జా 3 కల్కరంజ్
4 సలర్ ఫర్

1 కపాల పినియా 2
బాండుక్ ట్

1 గచ్చపప్పు శ్రేణిలో వేయించిన కుడి-
2 సర్వకూలము పోగొట్టును. 3 ఋ
తుశూలకు సిద్ధావధము- 4 సడు
మనము వచ్చే జ్వరములకు మంచిది.

గజనిమ్మ

లకుచ

1 జంబీరీనీ, బూర్జు
డాజంబీర్

లార్ లెనున్

ప్రొ|| వా:- కమ్మరేగు గజనిమ్మలో ఆ
రుకము 2 వీరసేనము 3 వీరా 4 వీ
రారుకము అను వాలుగుబాతులు
గలవు

గజపిప్పళ్ళు

కరిపిప్పల్

1 గజపిప్పల్ 2 వా
రీపిప్పల్

1 పోస్ అఫ్ సివా
లిస్ 2 స్క్రిన్ డా
ఫ్ అఫ్ సివాలిస్

ప్రొ|| వా:- ఏనుగపిప్పళ్ళు. వాత శ్లేష్మ
అగ్ని మాండ్యములను కుదుర్చును.

ప్రతిగండకపంచభూమి.

122

గిన్నెరు *	కరవీర:	క-శక్	1 అరలి 2 అరలి,	1 ప్రియ్ సెక్టెడ్ ఓలియాండర్. 2 శేరియం ఒడోరం	ఇది తెల్లగన్నెరు. ఇది విషమగానలో పలకు నివ్వరు. దీనివేరు గర్భస్థానమును కలిగించును.
గరళము *	భుజంగవిమం	1 జపార్ 2 విష	విమం	స్నేక్ పాయిజన్	ప కా:- సర్పవిషము. కడుపులోగా ని పేగులలోగాని భ్రంశుగల రోగులకు గరళముతో కూడిన మందులు వాడకూడదు.
గరిక	మూర్ఖ	1 దూబ్ 2 దూర్వ	అరుహ మిల్లు	1 పెనోడాక్ డాక్ట్రాన్ 2 ఎగ్గిస్టిన్ పెన్సోనూరియోయిడెస్	దీనిరసము మూర్ఖుల జారీ చేయును. మూత్రము వెంట ర కముపడుట మాన్యు. పీడనకుదురును. గ్రహణి అతి సారములుకలును. దీనివేరు చితుక గొట్టి పెరుగుతో నిచ్చిన శైగరోగముకుదురును.
గలిజేరు	1 పువర్నవా 2 యో ఫఖీన్న	1 పువర్నవా 2 యో వాపురేవా 8 విష ఖపరా	మరున్నాయ్	1 ట్రియా నీమా ఒబ్ కా శేటూ. 2 ఫర్స్టెన్స్ ట్రియా నీమా	మూర్ఖము జారీ చేయును.
గర్వ గపగసాలు	రరాట: అహి-ఫేవీజం	ఖిన్ ఖిన్ పోసా	లింజర్ కపకసా	1 ఓపియం పోసే 2 పెపారక్ పోష్టె-ఫేగమ్	గపగసాలు అనగా నల్లమందు చెట్టు విగులు. కాంతి:- లేన గ్రహణికుదురును. వీర్యపుష్టి చేయును.
గాజర గెడ్డలు	గరగం	గాజర్	గజర గెడ్డంగు	కెర్రాబ్	ఇది ఎక్కుముల్లంగి జాతిలోనిది. కాంతి:- పంచదార. ప్రితి:- మల్ల దుంపలు.

గాడిదగడకుర	1 వృషగంధికా బసాంధ్ర	2 కీదామరీ	అడూరిష్టంపల్లె	1 యారినోలోచి యా బ్రాస్వియేటా 2 థరమ్ కిల్లర్	గాజరదుంపకూర సరముల వేడినిల్గిం చును సౌందర్యమును వృద్ధిచేయును. సరములకు బలము చేయును.
గాయపాకు	పత్తిబీజం	జక్కేనాయాన్ శేహ్ మసూర్	ఏణుమక్కళి	కోటిరెడాన్ లాసి నియేటా	ప్రతి శా:- మేకమెక్క-శాకు. కడుపు లో పురుగులను చంపును. ఉదర కుల, ఋతుకులకుదురును. ఋతు ర కను బారీ ముగును. దీనిపగువల న పుండు చర్మవ్యాధులు మానును. xర్భసార్థము కలిగించును.
గారచెట్టు	ఇంగుదీ	1 హింగోల్ 2 గోం దీ	కార్తె	బాలనెట్స్ యాజ్ పి కా పి కా	దీనియాకు నూరి ముద్దచేసి కట్టివ్వ వగిణములు (Cancers) మాను ననెదరు.
గిలిగిచ్చ	కణపుష్పి	ఝుఝునియా	గిలుగిలుపై	కోగిటాశీరియా పె రిసియా	గిలిగిచ్చలో శాXగిలిగిచ్చకూడ గలను. దీనిని సంస్కృతములో ఘంటాద వా అందురు. ప్రతి శా:- గిలిగింత చెట్టు 2 గిలిగిలచెట్టు కి గిలికచెట్టు. ప్రతి శా:-గుంటుగలిజేరు.దీనిపగు వేలు విషమును వారింపును. శిరస్సుకు కం డ్లకు చలువజేయును. పెద్దొకలు పెరిగి నలుపగును. పచ్చకామెల
గుంటుగలగర	భృంగరాజం	భృంగరా	కరికారంకణ్ణి	కలెక్ట్రులేసియా వెర్రేసియాశా	

గుల్మము	జాంబీన్ (అరబ్బీ)	గలంగులీన్ గుల్మము	రోజావూలి లిఫ్ట్	కాఫీ ఫ్లవోర్	పండ్ల పండ్ల	పండ్ల పండ్ల
గుల్మము		గుల్మము	అరబ్బీ, మన	పండ్ల పండ్ల	పండ్ల పండ్ల	పండ్ల పండ్ల
గుల్మము	అతిమంజుల	గుల్మము	రోజావూ	కాఫీ ఫ్లవోర్	పండ్ల పండ్ల	పండ్ల పండ్ల
గుల్మము	కాఫీ ఫ్లవోర్; కిర్రు	కాఫీ ఫ్లవోర్ (హిందీ)	కాఫీ ఫ్లవోర్ (కర్రా)	కాఫీ ఫ్లవోర్	కాఫీ ఫ్లవోర్	కాఫీ ఫ్లవోర్
గుల్మము	మలతా	మలతా	మలతా	మలతా	మలతా	మలతా
గుల్మము	పరిసారణ	1 పరిసారణ 2 గం	పరిసారణ (కర్రా)	పరిసారణ	పరిసారణ	పరిసారణ
గుల్మము	ఇరురకం	తాల్ ముఖానా	నీరుముల్	తాల్ ముఖానా	నీరుముల్	తాల్ ముఖానా
గుల్మము	కాఫీ ఫ్లవోర్	తాల్ ముఖానా	నీరుముల్	తాల్ ముఖానా	నీరుముల్	తాల్ ముఖానా
గుల్మము	మీద	మీద	1 పులిచెట్టు, 2 పులి	1 పులిచెట్టు, 2 పులి	1 పులిచెట్టు, 2 పులి	1 పులిచెట్టు, 2 పులి
గుల్మము			మంజీ, 3 కన్నీర్	మంజీ, 3 కన్నీర్	మంజీ, 3 కన్నీర్	మంజీ, 3 కన్నీర్
గుల్మము			కీర	కీర	కీర	కీర

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

పండ్ల పండ్ల

గోధుమలు	గోధూమః; అండః	గోమూ	గోదుమై	వీట్	వర్ణముః త్రివ్యాధిలో గోధుమః అన్నం తినుట చాలమంచిది. ఇది మాత్రము లో చక్కెరను తిగించును. గోధుమపాలనకు హిందూసానీలో నిషేధానానైనది.
గోమేదికము	గోమేదః	గోమేధికం	గోమేధకం	అగేయో హౌస్	దీనియాకు నిమ్మపండ్లగలముతో నూరి అరికాళ్ళకు కట్టిన అరికాళ్ళనుంటు లు తగును. దీనికమాయతో కడి గిన పుండ్లుమానును.
గోరుచిక్కుడు	1 రోచనీ, 2 గోపి తపంభూతం	గార్డర్	గోమేధకం గోరోజనం	కస్టర్ బీక్స్ దిలియరీ కల్ క్స్ అఫ్ ఎ కాన్స్	పల్లి నా:- గోగలకాయ.
గోలికూర	లోటికా మహాబ తల్ మామకా (అ చ్చీ) కురువా (పార్శ్వ)	1 పాలక్, 2 ఇన్ ఫిజ్ 8 కుల్ పా 4 నూనియా	గోమేధకం లెయిక్, పరుష్కీర కోలి క్స్	నైస్	నోటినుంచి నెతురుకాయట, పైత్యజ్వ రము, దగ్గు తగ్గును. పల్లి నా:- 1 ప ప్పుకూర అకు. 2 పదపావిలకూ ర, కాఠి:- పంచదార, ప్రితి:- గు మ్మడిగింజను. ఇనుబగ్గోలనులు.
గ్రింథితగము	తగరపాదికా కాలా మసారివా;	సహని; తగర్	తగరగంధకా (మ రాట్రి)	వరీరియా నావల్లిచ్చి	
చంగల్వకోమ	కుష్మం	కుక్, ఖుక్	గోమేదక	1 కోస్టర్, 2 సా మ్మరియా లపా	వీర్యపుష్టిచేయును. కాలర కము, కుష్మ దగ్గు నివారించును. పల్లి నా:- కోమ

చర్చచర్చ	1 అగ్నిజిహ్వముగంధమరీచం	కరివారి	కారికలగు	గోరియాలముపై	ప్రతివా:-వాగేటిగడ్డ గడ్డసాగము కలిగించును.
చల్లవమిరియాలము	మంగంధమరీచం	కరాబ్చీనీ	వార్మిశము	కూర్మకెడ్డ	ప్రతివా:- లోకమిరియాలము. శరవ్యాధి లోపనిచేయును.
చల్లగడ్డ	శరవారి	సుశేధముసరీ, శరవర్ మఖామర్ విద్రీ(అరబీపదం)	1 పనియము 2 తిర్తివిగ్గాక 3 తగు	1 యాన్సేరగన్ రాసెమోసన్ 2 యాన్సేరగన్ సార్వేంట్లోసన్ ఎర్ సార్వే	ప్రతివా:- 1 శరవారి 2 పిల్లిపిసర. కాంతి:- లేన ప్రతి:- బహుమజ్జేనుశేధన్
చవటికపపు	ఉవరకజం	లోవా, నోవాఖారి నోకా	ఉవరకజం		
చాగ	మూర్వా, చదుశ్రేణీ	ముర్రా, మూర్వా చూగ్ మూర్	1 మరూల 2 మరూల్	1 కాన్సేరగన్ జెల్లానికా 2 బాస్టిగ్గెన్ హౌప్	దీనిమట్ట ఉడికించి రసముతీసి చెవిలో పిండిన చెవిసోటు నివారణముగుణ.
చాతరాని	యునీ	మారా	మరా, చాతరా క్కరై	ఫార్మేసియం మొల్లగొ	కాంతి:- 1 వెలగపండు 2 కాళిగూర గుండెకు బలముచేయును. ఆకలి పుట్టించును. జ్వరము వారింతును. విశేషముచేయును.
చామలి	1 శరపత్రి, 2 సేవంతి	1 గుల్దాకదీ, 2 సేవంతి	సామంతిపా	1 కైకాంతియం, 2 వెల్లెర్లోజ్	
చామదుంప	అలుక	1 అరూయా, 2 ఘుడయం	1 మేప్పక్కిమంగు, 2 మేచుకిమంగు	కొలాకేసియా యూటిక్యేమ్	
చామల	అనిప్పియ	సారక	సామె	పానికమ్ మిలియేర్	సోమలని వామకపేరు.

చరిత్ర	కవీ మంజుషా	చిరంజీవ	చయన	వెరిరా వే)వా	ను. మూర్తికోగములలో వాడెదను. దీనియాకు శ్లోకములలో. అట్టిపములలో ను క్షయము అపయోగించును.
చరిత్ర	1 తండులీయః, 2 అల్పమారిదః 1 ఆచారి 2 హిలమోచికా 1 కాలపక్రంధః, 2 తాపింధః 1 అస్థవేతనకః, 2 అష్టపత్రికా	1 చాలాయా, 2 మర్సా హుల్ హుల్ హార్తున్ శ్యామరమాల్ మాకా, మార్ గులేఅసార్	చయన	1 చే మాట్ 2 ఇం దియక మాడర్ కటలెకలానియా అలెల్లేటా అమరాకతనకంపె స్త్రియా టలన్ గాన్తోకమన్ పిక్టోరియన్ 1 రూమెక్స్ వెసికే రియన్, 2 కంట్రీ సోరెర్ మేల్ పెర్లేటీ అఫ్ ప్రూనికా గ్రాఫీ టమ్ అసారామకా హ్యాట్ 1 యూఫోయా పె రుకల్ 2 మిటా	కాంతి:-కడుగు. గ్రహణి మూలవాప్తిని పోగొట్టును. పృ శా:- తమాలగృతు. పాండురోగములలో పరిచేయును. కాం తి:- లేవె ప్రితి:- జరిష్క. పృ శా:- 1 పుల్లపృబ్బలి 2 పుల్లబచ్చలి. దీనికి కాయలులేక పువ్వులుమాత్రము చెంకువలె నుండును. కాంతి:- కా దంజిగురు. ప్రితి :- వానిమృత్యువు. నోటివెంట కాకెకు రక్తముకట్టును. పిచ్చికుక్క కాటునిమును నారిం చును.
చెప్పరట్ట చెట్టు	గోధాపతి	చెప్పర్ శేండ్	శెరుప్పిడై	అసారామకా హ్యాట్ 1 యూఫోయా పె రుకల్ 2 మిటా	దీనిపాలు చర్మముమీద పాకును. దీనికాడల రసము చెవిపోటును
చెముడు చెట్టు	ముక్తా	1 మనసాగాక్, 2 లంకాసిక్	కల్లి, తిరుకల్లి	1 యూఫోయా పె రుకల్ 2 మిటా	

జటామాండ్రి	1 తపస్విని 2 అమృతజటా	1 బాల్ షర్ట్ 2 బాల్ షర్ట్	2 రాగి	1 వాటోస్టాన్ట్ బాటమాక్స్ 2 ఇండియన్ స్పిక్టాక్	కాశీనాథులు, వాతయోధులు అపస్మారములలోనిది బాగాపనిచేయును. దీనికి ప్రతిజ్వరీయకా అనే యింగ్గుమందు.
జనుకు	1 శని: 2 ఘంటికా శర్ట్	1 శనింబు 2 సవర్నం 3 వర్నం	1 శనింబు 2 సవర్నం 3 వర్నం	1 షాల్టోలెరియా జుకానియా 2 సెక్ హెంట్	దీనిపండు గురువుగను ఉష్ణవీర్యముగలది గానందును. కేశములను వశింపజేయును. రూక్షకారి.
శని	1 షర్ట్ 2 క్లీన్ 8 షర్ట్	వర్ణిమరం (అగవం) 1 బని 2 క్లీమ్ (కర్నాటకం) అట్టె	వర్ణిమరం (అగవం) 1 బని 2 క్లీమ్ (కర్నాటకం) అట్టె	1 మిమెజా గుమా 2 అకేసియా మా	దేహామలలోగ క్లీమ్ ఎక్కువైనప్పుడును అట్టె కలుగుటవలన వచ్చెను వ్యాధులలోను ర క్లీమ్ వీనివేయుటకు జలగలను ప్రయోగింతురు.
జలకసం	జలకసం	జలకసం	జలకసం	జలకసం	కాంతి:- లేన వీర్య సంభవ చేయును. గ్రహణి కట్టును.
బాల్ షర్ట్	1 బాల్ షర్ట్	1 బాల్ షర్ట్	బాల్ షర్ట్	బాల్ షర్ట్	
1 మామలె	1 చమలీ 2 బాల్	1 చమలీ 2 బాల్	బాల్ షర్ట్	1 బాల్ షర్ట్ గాల్ క్లీమ్ 2 క్లీమ్ నిమ్ బాస్మిక్	
బాల్ షర్ట్	1 బాల్ షర్ట్	1 బాల్ షర్ట్	బాల్ షర్ట్	1 మిమెజా అఫ్సి బాల్ షర్ట్ 2 మా	

జామిచెట్టు	అప్పధక్తవం	అమరూడ్	గోవామరం	గోవాట్రి	దీనిచెక్క- కవాయములన చంత్రిపిల్లల విరేచనములు కట్టును.
జిబ్బిలిక	నాగబలా; గాంగేరుక	1 గుల్ సఫరీ కాక	కార్తె	1 పైడా ఆల్పా ?	
జిల్లేకు	అర్కూ:	1 మదార్ 2 మం దార్	1 ఎరుక్కా 2 బడబడమ 3 ఎరుక ఎత్తె	1 కలూట్లోపిస్ జి గాక టియా 2 యాస్ కపియాస్ జిగా క టియా 3 జిగా క టిక్ క్యాలో వార్	ఎండిన జిల్లేకు-చేరుపట్ట యిపికాక్ అనే యింగ్లీషుమందుకు బదులుగా వాడవచ్చును. ఎక్కువమాతాదు విషముగా హానిమించును.
చీడిగింజ	భల్లాతక:	భిలావా	నేరాంకొట్టె	1 మార్కింగ్:ట్స్ 2 సెమికార్బస్ ఆనకార్రియమ్	వల్లచీడిగింజలు. దీనిలో భల్లాతకీలేవ్యా ముచేయుదురు ఆలేవ్యాము సవాయిముదలగు చర్మత్యాగులమీదపనిచేయును.
చీడిమామిడి	అగ్రబీజ:	కాబూ	ముందిరపజ్జం	1 అనకార్రియం ఆ క్విడెకా-టేర్ 2 క షూయిట్	పల్లి: 1 ముక్క-చీడి 2 ముంక మామిడి. ఈపండు తినుటకులన స్కర్మివ్యాధి పోవును. దీనివిగులలోని చమురు అయోడిజ్ అనే ఇంగ్లీషు మందుకు బదులుగా వాడవచ్చును.
చీల్కలు	చీరకం	చీరా	చీరకం	కుమికా నీడ్	పల్లి:- నల్లచీలకర్ర. గర్భాశయమును బాగుచేయును.
చీరకము	చీరక: 2 కూర్చున్న	చీబక్	చీరకం	పైసాప్ తెరా ట్ మెకాలోబా	ఇది అక్షరగుణానిది. పల్లి:- తిప్పతీగ.

జాన్య	మకరపితృ	1 జానిడ్ 2 అది బచ్చిభాసా	నీర్ నాంబిదైజాండ్	గాల్ ఆఫ్ క్రోక్	గర్భశయమును ధృఢపరుచును. ప్రి శా:- మొసలిచేదుకట్టు. కా:- బుష్ మామగ్నత్ ప్రితి:- 1 నీమఅతి దను 2 తియ్యపుపిప్పళ్ళు.
జాన్య	మృత్యు	1 హాడి 2 పఖర్ పర్క-టి జేనున్	ఇచ్చిచురం	ఫిశన్ యిల్-ఫెక్టో రియా	
జేగురురాయి	గౌరికం		పెంగాఫీ	రెడ్ ఓర్ (Red Ochre)	ప్రి॥ నా:- కానిరాయి.
జొన్నలు	అశ్వరీరిపు	హ్యార్	హోళం	1 హార్ ఘమ్ 2 ర్ గర్, 2 శ్రిట్ మిలెట్	
జేకుచెట్టు	1 అహీరుమా: 2 కా కవృతు	1 సగాన్, 2 సగుమ్	తైకూమరం	1 టెక్టో హా గ్రా కడిన్ 2 ట్రీక్ టి)	
చావరడంగి	1 అంధమాషికా, 2 వేణి, 3 జీమూళ	1 బందాక్ డోటి 2 ఘుఘుర్ బెల్, 3 స నైయా తర్ వార్	జేవదారి, జేవదంగ 0 (కర్నాటకం)	యాన్ డోప్రాగన్ పెర్రేటన్	ప్రి॥ నా:- దేరతాళవృక్షము. వాంతియు ను, విరేసముచేయుట కుపయోగింతురు.
తంగేడు	గోశ్శి		అవరై	1 కేసియా అరిక్ట్య లేటా 2 టూన్స్ క్స్ కేసియా	దీని విశులమార్గము కొబ్బరినూనెలలో కలిపి కడ్డలో పెట్టినచో కండ్లకలకలు తగ్గును: దీనిపువ్వులు అతిమూల్యములైన, మధుమూత్రములలో నుపయోగింతురు.

తంతువుచెట్టు	ప్రతిస్థానము	చక్కచెట్టు, పూర్వము	1 తగ్గె, 2 అడుగు	1 కేసియా ట్రాన్ 2 ఓవర్ లీడ్ కే సియా	ప్రతిస్థానము:- తగ్గెచెట్టు. దీనితంతువులలోను, తంతువులలోను, కేసియా ట్రాన్ లోను, అసిడ్, గలదుగనుక తామరకు వీక్షణీయమందు.
తగ్గెలము	1 తగ్గెలము, 2 తగ్గెలము	అబువల్, తగ్గెలము	తగ్గెలము	కాల్సియా ట్రాన్ లెస్ జంతులము	
తగ్గెలము	1 తగ్గెలము, 2 తగ్గెలము	1 తగ్గెలము, రాంగా ధామన	తగ్గెలము ధామన (మరాట్టి) తగ్గెలము (కర్నా టకం)	ట్రీన్ గ్రావియా ఎలాస్టికా	
తమలపాకులు	1 అపిగెట్ 2 నాగ పాక		తగ్గెలము	నీటిర్ లిప్స	వీక్షణీయమందు:- తగ్గెలము, తమలపాకులు నిలు పలసివచ్చినప్పుడు తమలపాకులు తగ్గెలము దొంగగా సమయము దచేసి పాలు పుట్టుకుందనుకును. మాంసగ్రాధి(Glandular swell- lings) సంబంధపు తగ్గెలము పో గొట్టును. తామలపాకులలో కాన్ వెక్ అను తగ్గెలము గంజియును కొన్ని తగ్గెలమువలెను వుండును. దీనిరసము కడుపులోని మంటలుదలగు నరిశ్చయము (Gastric Seda- tive) దీనిని సన్నిపాతజ్వరములో (Typhoid) లోపలికి యిచ్చిన
తగ్గెలము	1 తగ్గెలము, 2 అల్ప ప్రమాణము	తగ్గెలము	తగ్గెలము	1 కుటుమిస్ యాటి లిప్సెస్ 2 నా టర్ మెలెక్	

తిప్పతీగ	గుడూచీ, అచ్యుత చక్ర.	గుడూచీ, గిలోయ గులాబ్	షిండిర్ కొడి అమృ దళి	2 ఫాక్ ఫామ్ 1 ట్రినోస్పరా కా రిఫోలియా 2 కో క్కుస్ కారిఫోలి యాన్ రిమోర్ లీప్ కోక్కులన్ 1 యూథోస్పొఫాలస్ 30 వెన్యరేటస్ 2 ఆర్మ్ 30 పె న్యరేటస్ 3 ఎ లిఫ్ ట్ యామ్ 4 పెలింగా ఫా టెటో	దీనినుండి తిప్పసత్తుతీయదును. తిప్ప సత్తు జ్వరములమీద పనిచేయును.
తియ్యకంద	చదుగునాణః	1 వి. కానూన్ 2 జమీకాకర్	1 కరక్కరుడై 2 మే నైక్కిచంగు	వీట్ ఆల్మైడ్	ఆల్మైడ్ కాపండ్లకలె లోపలగింజయుండి మీద కండయుండును బలము, వీర్య వృద్ధిచేయును. ప్ర॥ కా:- 1 తీటుకోపెల 2 రేక్టిమాల. దీని సేవయు గర్భాశయ తున్యా దములలో (Hysteria) మంచి పని చేయును.
తియ్యబాదము	చదుబాదామః	కుబానీ; విష్మిమ్ (అబ్బీ) జర్ ఆల్మా (పార్వీలో)	కక్కరై బాదం ప శం	హెడికంమ్ అల్ దాగి	జ్వరము, గ్రిహణి, అతిసారాదులలో వాడెవరు.
తీటుకనింద	1 కచ్చురా, 2 య కాపక, 3 దురా లభ, 4 కునాళ కః	జబూసా, దురాలా	తుర్ గొవరి	హెడికంమ్ అల్ దాగి	జ్వరము, గ్రిహణి, అతిసారాదులలో వాడెవరు.
కుంకము సుల	ము సకః	యూతా	కోర్కై శంగు	హెడికంమ్ అల్ దాగి	జ్వరము, గ్రిహణి, అతిసారాదులలో వాడెవరు.

తుంబురులు	అంధకః, తుంబురుః	లేజ్ బల్, తుమర్	కనూరివెరై (అరవం) తుంబుర్ (కర్నాటకం)	గాన్ థోల్జ్ లాన్ విరేటమ్	ప్ర॥ శా:- నేపాళధనియాలు. తుంబురులలోనుంచి తీసి:- నూనె వాసనలోను గుణములోను కొంచెము హెచ్చుతగ్గు యూకలిప్టస్ నూనెను బోలి యుండును.
తుతునాగము తుమికిచెట్టు	యశదః; జనదంతిదుకః	జాసా శేందూ, గూమా	తు తినాఘం తుంబిక్	సర్వేట్ అఫ్ జింక్ డయోస్పిరస్ కా రిఫోలియా 1 ఆకేసియా అగా వికా 2 బాబల్ ట్రీ)	ప్ర॥ శా:- ఈడెచెట్టు
తుమ్మచెట్టు	బల్బార్దః	1 బల్బూర్ 2 బల్బూల్	కరుశేలం		ఇది నల్లతుమ్మ. తెల్లకుసుమగోగములో దీని కషాయము యోనిలోనికి పిచికారీ (డూషింగు) చేసిన మంచిది. గ్రహణి, అతిసారాదులలో నుపయోగింతురు.
తురకచేప	అశ్విత్తః, తృణనింపః	విలాయతీనీమ్, బకాయన్	వల్లెవెలి	మెలియా శై పర్ వై వెస్స్	బుతుర కము బారీచేయును.
తురువ్కము	1 తురువ్కః, 2 కిలారకః	1 శాగరిగోద్, 2 కిలారన్	నెరియారిషిప్పర్ ర సమల్ (తుశయాశం)	1 లిక్విడాంబర్ ఓరి యంటాలిస్ 2 లిక్విడ్ స్టోరాక్స్	నువాసకొంతు దీనిని తైలములలో కలిపెదరు. ట్రించర్ బెంజాయిన్ అనే యింగ్లీషుచుండులో యిది కలియును. ఇది క్యానకకోశములమీద పని చేయును.
తులసి	తులసి	తుల్సీ, సమామ్, వరండా	తులసి	1 ఓసిమమ్ కాస్మా టుమ్ 2 హోలీ	ప్ర॥ శా:- నల్లగొర్రె. ఇది మన్యపుజ్యగములలోను, దగ్గులు పడితములలోను

కువరిమన్న	1 అసెక్టు, 2 తు వరికా	గోపీచందన్	గోలి	విట్టిన్ కాజన్	చేసిల్	మంచి పనిచేయును. కులసిరసము పైత్యహరము. విషయములకు విరు గుడు. కులసిహోట యున్నచోట దోమ లుండవు.
తూటికూర	అ కాశమాలి	జల్ కుంభి, క రేమా	అ కాశతామరై	పినియా సాట్రియో టెస్	పినియా సాట్రియో టెస్	
తెండ	తిన్వర్	నిసాథ్, తెగర్, కు ర్బదేస-ఫేన్	వేడ్ కివరై	కన్ కల్ వ్యులన్ ట రైతమ్	కన్ కల్ వ్యులన్ ట రైతమ్	తెల్ల తెండ, పల్ల తెండ రెండురకములు తెల్ల తెండ రెండింటిలోను శ్రేష్ఠము. అవుపాలతో వుడికించిన కుదిరు గును. విరేచనములు చేయును. తిన్ వర్ రేవ్యాకులలో నిది చేరును.
తెల్ల ఆముదము	శ్వేతైరండః	స-ఫేన్ ఏరండ	విశ్ క్కాణై	1 రిసిన్ కమ్యూ సిస్, 2 కాస్ట్ అయిల్ హ్యాంట్	1 రిసిన్ కమ్యూ సిస్, 2 కాస్ట్ అయిల్ హ్యాంట్	
తెల్ల ఆవాల	1 శ్వేతస్వపః 2 అం ధికా 8 సిధాగః.	స-ఫేన్ రాయా	కల్లెకడుగు	1 బ్యాస్టికా అ ల్బా 2 వైక్ మస్ట్	1 బ్యాస్టికా అ ల్బా 2 వైక్ మస్ట్	
తెల్ల కలువ	1 కుయడం 2 శ్వే తజలజం	నీలాపర్ ఛోటా కస్సర్	1 కల్లంజన్ 2 ఇం దిరివాచం	వాటర్ లిల్ (వైట్)	వాటర్ లిల్ (వైట్)	
తెల్ల కలేరు	1 దీగ్ పుత్రః 2 శ్వేత	పువర్నవా : మఖ	వర్లె పరున్నాయ్	1 ట్రియా నీమా	1 ట్రియా నీమా	అవుపాలతో వుడికించిన కుదిరుగును.

మూత్రమును జారీ చేయును.

పుష్కన్న వాగి శ్వేతి మాలా	పరా	పక్షి గుండునుండి	దేశాక్షరార్థి
శ్వేతగుంజా మధు ప్రవా	స-ఫేస్ గుండును	పక్షి గుండునుండి	2 ట్రెయిలింగ్ ట్రీయా నీమా
శ్వేతచందనం	స-ఫేస్ సందల్	గుండవకట్ట	1 జెక్సరిటీ, 2 ఇండియన్ లెకరిస్ 3 ఆబ్రిన్ పెరిక ట్రియస్ (వైట్)
శ్వేతీలకణ శ్వేతామర	స-ఫేస్ చీరా కనవల్	పక్షి శీరగం వెల్లె తామర	1 కాంటలమ్ అల్బమ్ 2 కాండల్ వుడ్ ట్రీ
శ్వేతశుక్రము	పాబుల్	పల్-వేలం	కారవే వైట్ లాటస్
శ్వేతప్రతిచెట్టు శ్వేతముగ	సేనిరన్ వాతి గూడ్ దిశామలి	ఇల్బు కుంజె	1 అకేసియా లూ టోపియా 2 పా నిక్ లెడ్ అశేసి యా
			వైట్ కాటాక్షట్రి 1 గమ్ యూలింగ్ గానీయా 2 గా

లెల్లములక	శ్వేతబృహదీ	బర్హాకటా	కర్మములి	రీనియా లూసిడా 3 కంబీ రెసిన్
లేనె	మను	కానాడ్	లేక్	1 పారేనం యండి కం 2 ఇండియన్ సెట్ షేడ్ వానీ
లేయాకు	శ్వేతముపరి	చాయ	లేయలై	1 కామెల్లా లేరిఫె రా, 2టీ ప్లాట్
లేయముడిచెట్టు	అలిపరి కా	మాతాజురీ	లేయకొడుక్కు	1 ట్రియారిడియం

లేనెలో కొన్ని ప్రత్యేకపు విటమినులు
న్నవి ఇది గుండెకు 2 అముచేయను
లేనెలో ఫార్మిక్ యాసిడ్ అను
విషము బహుస్వల్పముగ నుండును.
లేనె శ్లేష్మమైన అహారము. పంచ
దారను మాని లేనె ఉపయోగించు
ట చాలమంచిది. లేనె సేవించిన
నిద్రపట్టును. శ్వాసోనియా అనగా
విషపడితములో నిది వాడుట మం
చిది. కాలినపు ద్లకు లేనె వ్రాసిన
మానును. ఇది అనేకవిధముల మం
చిది. కొంత కాలము నిలవచేసిన లేనె
లో సంభవశక్తి (Astringent)
కలుగును.

ప్రభు గా :- గురుగుచెట్టు.

నోటికూర	మారిమ:	భాదీ, మర్సా, కీర్తెతండు	యిండికమ్ 2 ఇం డియక్ టరక్ సోల్ 8 హెలి యోటోప్ అమరాన్త్
దధనము	1 అంఘ్రిజిహ్వాకః, 2 విచకిలః;	చౌలాయా దౌవా	1 అరెమిసియా అ ర్బరేటమ్ 2 సద రన్ వుడ్
దానిమర్తి	దాడిమః;	అవార్	1 పోమెగ్నేట్ 2 త్యూనికా గాగ్నే టమ్
దాల్చినచెక్క	జ్యక్	దాల్చిన	సిక్నామన్
దాసానిచెట్టు	జపా	జనుత్; గుడ్ మార్	1 పోబిస్ కన్ రో వా సి నెక్ సిస్ 2 మో—ఫర్

దూలగొండి	1 కంఠాదారా; 2 శూకశిలీ, 8 కపి కమ్మ పాతాశగర్జి	కాంచన కివాచ	పూవైకార్గంజి	యాన్ టోల్ ప్రీ 1 డోలిన్ ప్రా రియన్ 2 కా హోల్ ఫోల్	ప సా:-1 దురదగొండి 2 దూలగో వెల
దూసరచెట్టు	దేవతాశము	చిటోటా, పూతాల్ గారడీ, ఫోకడా ఘుఘర్ ఫేల్ సై యా	కట్టుకాడి	టోక్లెన్: లోన్	ప సా:- దుయ్యచెట్టు.
దేవతాశము	దేవదాళి	దేవదార్	దేవదాళి	యాన్ డోల్ ఫోగ్ కా సె రేటన్	ప సా:- దావరదంగి. వాంతియును విరేచనమును చేయుట కుపయోగిం తురు.
దేవదారుచెట్టు	శక్తిపాదపము	దేవదార్	తూన్ మెరెలు	మైన్ డియాడార్	ఇది జ్వరములలో మంచిపనిచేయును. దీనిచూగము చల్లిన పుండ్లమునును. గ్రహిణి అతిసారములలోనిది వాడె దరు. దీని కట్టలోనుంచి తీసికొని కర్పూర తైలమును జోలియించి చక్క వ్యాధులలో నుపయోగించును.
దొండ	తుండికేరీ, బిరికా	కురురూ	కోవైకార్గం	కెఫాలాక్ డ్రా యిండికా	ప సా:- తియ్యదొండ. దొండలోనా గదొండ, కాకిదొండ, లింగదొండ మురుదొండ లేక మనమాతంగి అను భేదములుగలవు.
దోస	1 కర్కటే, 2 ఉర్కడీ, భీరా ర్యాగ	కర్కడీ, భీరా	పెర్కెకార్గం	1 కుక్కుమిన్ సెల్వె వన్ 2 కామక్ కుకుంబర్	

ఓవధీశుణపంచభాషి.

ప్రశ్న	జవాబు	ప్రశ్న	జవాబు	ప్రశ్న	జవాబు
1. అల్లూ, 2 అవరికా 3 ధాన్యాకం	ధానియా	ధాన్, ముసకా	ధానియా	ధానియా	ధానియా
తరు	కిక్కిరాల్, భుజిర గర్, చంద్ని ర్మిటగర్	నందియవర్	నందియవర్	నందియవర్	నందియవర్
కుచేరిక, తున్న	మేరగిరి; తుక్క	మిరుకురుంజ	మిరుకురుంజ	మిరుకురుంజ	మిరుకురుంజ
చిక్కట	గట్	మయల్ వెర్రికా	మయల్ వెర్రికా	మయల్ వెర్రికా	మయల్ వెర్రికా
తురక					
నఖు	1 నఖి; 2 ఎకలూ యల్ ములక్	శంభునఖి	శంభునఖి	శంభునఖి	శంభునఖి
నఖునుంప	కశేరు చిక్కా	కశేరు చిక్కా	కశేరు చిక్కా	కశేరు చిక్కా	కశేరు చిక్కా

కృష్ణజీవకం	కాలాజీరా, మోక్షజ్ఞ	కళేరువా (సర్ప తుకము)	1 నిగల్లా శత్రైవా 2 స్మార్ ఫోస్ఫేర్	వాడవచూచిన కొంప, పడితము తగును. స్త్రీలకు పాలుఫట్టించును. ఋతు శూలకట్టును. ఋతుర క్షము జూర చేయును. ఎక్కువ మోతాదులలో గర్భస్థానము చేయును. కాంతి:- పుదీవా పగిలి:- జీలకర్ర, పోపు. విరుగుడు:- ఎట్రాపిక్ అనే ఇంగ్లీషు మందు. కాంతి:- కొంతిరసము. వీర్య స్కలన మాపును. గాయముమీద నల్లమందు చేయకూడదు. ఎచ్చట నొప్పియున్నను: ల్లమందువల్లగును. వారవ్యాధులమీద పనిచేయును.
నల్లమందు *	అశ్వశం	అదిన	ఓపియం	దీనియందు నివృత్త ద్వరసములో ఒకలో జూ నానవేసి ఎండించుటయే తుది. కంటిపాపను వృద్ధిచేయుటకు దీని శువ్వులను కండ్లకు కట్టుదురు. ఇం గ్లీషులో ఎట్రాపిక్ అనే మందుకు బదులుగా కండవ్యాధులలో దీనిని వాడెదరు. ఇది విషముగాన బహు
నల్లవావిలి	1 కృష్ణగుండ్రీ, 2 నీ లనిరుండ్రీ	కరానొచ్చి	జెక్ డ్రైరుస్సెగల్ స్	దీనియందు నివృత్త ద్వరసములో ఒకలో జూ నానవేసి ఎండించుటయే తుది. కంటిపాపను వృద్ధిచేయుటకు దీని శువ్వులను కండ్లకు కట్టుదురు. ఇం గ్లీషులో ఎట్రాపిక్ అనే మందుకు బదులుగా కండవ్యాధులలో దీనిని వాడెదరు. ఇది విషముగాన బహు
నల్లపుమ్మి త *	కృష్ణదనూరక	కారుడుమ్మితై	1 డటూరా ఫాస్టోసి వా 2 పర్స్పర్ థారెక్ యాపిల్	దీనియందు నివృత్త ద్వరసములో ఒకలో జూ నానవేసి ఎండించుటయే తుది. కంటిపాపను వృద్ధిచేయుటకు దీని శువ్వులను కండ్లకు కట్టుదురు. ఇం గ్లీషులో ఎట్రాపిక్ అనే మందుకు బదులుగా కండవ్యాధులలో దీనిని వాడెదరు. ఇది విషముగాన బహు

శుక్రేరు	శుక్రేరు, అనిభంగం	పెరంబై	సాగ్రత.
సవాసాగరం	పాదాభాంగా, ము రజ్జోలా (బెంగా లీ) సాసాదార్	సవాచారం	1 పెట్రోన్ క్వడ్రాం గులారిస్ 2 స్క్వార్ స్వెడ్జ్ వెక్ 1 ఆమోనియం క్లో రైడ్ 2 సార్ అ మోనియాక్
సాగ్రతేసరములు	సాగ్రతేసర్	సాగ్రత	దీనిపుష్పలమార్గము, పెన్సి, తేనె, కలి పియిచ్చిన ర కమూలకంఠ కుదు రుష. దీనివిశులతైలము వాతనోష్ఠ లలో మగనాచేసెదరు. ప సా:- కురచాశ్చ.
సాగ్రతేమడు	సాగ్రతేమడు	సాగ్రత, కలి	దీనిపడవగ్నము, ఉబ్బుపములోనూ, క్లో రిత దగ్గులోనూ మిగుల మంచిమం దు. ఇది పెత్తమును పుట్టించును. దీనిపండులో "మాల్విక్ యానిడ్" ను, మాంగనీస్ యను, అను రెండుపదా గములుండును. దీనిపండు, రసము

సాగమలి	అమృతప్రితా	ఫలక్ గురూయి	సాగమలి	1 8 వా కాన్స్ క మ్యూనిస్ 2 జస్టి సియా సాసూటూ	తగలలో నుపయోగించును. దీని పొలచొన 10 చుక్కలు పంచడా రతో నిచ్చిన విరేచములు చేయును. దీనివేరు చూరము, నిమగ్నముతో క లిపి వ్యాసిఁ తామర, శిశుమానును.
సాగరము స్తం	సాగరము స్తం	సాగర్ మాధా	ము త్తనాకాన్	సైపెరస్ స్కేరి యోపస్	
సాచు	అంబుతాలః ; అ రకా	సివార్	ఎలిప్ పాకి	1 లెమ్నగ్లోడోసా 2 డక్ బిడ్	
సాభి	వత్సనాధః	విహంగ్, విభవాగ్	వససాబి, విషవా యర్	ఇండియన్ ఎటా నైట్	ప్ర॥ వా:-రసవాళి. గోమూత్రములో రాతినివానవైది పగలు ఎండించ రలేను. ఇటుల మూడురోజులు చే సిన శుద్ధియును. కాంతి:- చిరిరి జూర.
సారింజ	1 సాగరంగః 2 అ సూశ్యః	సారంగి	కిచిలి	ఆరెంజ్	సారింజపండు తొక్కలో విటమినులు న్నవి. మన ఆహారములో యివిట మినులు లేకపోయినచో మనకు తి మ్మిరి వాతమువచ్చును. ప్ర॥ వా:-కామంచిపూరి. కాంతి:-—బనప్ మెళుప్పు. ప్రతి:-లవం గాలు. దీగళ క్తి లిగించును.
నిమ్మగడ్డి నిమ్మకులసి	క త్తణం; రామకులసి	అ త్యాగస్ రమకులసి తాలం గూయేకుర్డ్	వాసనెపుల్ కాటుకురువా (మ ళయాళం)	లెమన్ గాన్ 1 దోరిమా అమ్యూ నియకం 2 సెన్	

నిమి	జంబీర:	(హార్వీల్) పదం జమిషర్ (అరబ్బీ) నంబూ	ఎలుమిచ్చం	టైడ్ బెర్బీనా రైమ్	నిమ్యపండ్లకపము కలరాలోగిరియిచ్చిక దాహముకలును. కలరాపురుగును చంపుక కి దీనికెగలదు. నిమ్యతా క్రలో విటమినులున్నవి. కాంతి:- 1 XOX రేసుపండు 2 పంచదార. ప్రతి:-సారింజు పా:-గొలిమిడి.
నీరుగొట్టి	కోకిలాకు:	తాల్ ముఖానా	నీరుముల్లి	1 హైగ్రోస్ఫేరియా ప్రెస్కోజా; 2 రూ నియా ల్యాగిఫోలి యా; 1 మార్సిలియాక్వా డిఫోలియా; 2 ఫోర్ లీడ్ మార్ సిలియా స్పెస్కోయా జైలా నికా ఎ సార్ అఫ్ రటక్ టీ	పా:-నీటిబచ్చలి.
నీరుచెంచలి	మనిషణకం	చణప త్రి, చాపట్టె ఉట్రింగణ	నర్ అరె, అరెక్రె	1 మార్సిలియాక్వా డిఫోలియా; 2 ఫోర్ లీడ్ మార్ సిలియా స్పెస్కోయా జైలా నికా ఎ సార్ అఫ్ రటక్ టీ	పా:-నీటిబచ్చలి.
నీరుపిర్పలి	లోయపిర్పలి, అం బుక్కస్తా జలచేతనగ	జలపీపర్ XOXతిరి యా కనికగా జలచేత్	నీరుకప్పలి జలపెరుంబు	1 మార్సిలియాక్వా డిఫోలియా; 2 ఫోర్ లీడ్ మార్ సిలియా స్పెస్కోయా జైలా నికా ఎ సార్ అఫ్ రటక్ టీ	పా:-బాక్సైస ఆకు.
నీరుల్లిపాము	పలాండు:	పాల్వే	పెంగాయం ఎరుల్లి	ఆనియక్	పా:-ఎల్లొండలు వరములకు సమ ధాతువును కలిగించును. నిద్రపట్టుచి

నీరువావిలి	సింధువారః	సంభాలు	నీర్ నాచి, నిర్వోచి	1. వైటెక్స్ ప్రెహ్ యా 2. త్రిచీవు వైటెక్స్ వైటెక్స్ కార్పస్ యిక్ ప్రెహ్	వారికి విద్యను కలిగించును.
నీరుడినితలు	యవరకనీజ	గగర్	నీరుడిమను		దీనిని అడవిరాదమనితూడ అనుటవా దుక. చాలామొగ్గనూ వెకు బదు అగా దీక్షైం తుష్టవ్యాదులలో వాడెకరు.
నీలిచెట్టు	నీలిసీ	నీర్	నీలి, అవురి	యిండిగో	దీనికమానువులో పుక్కిలిచ్చిచివో న్నో టిలోని రసముపట్టు మానును.
సులిదడ చెట్టు	అవర్తన	మొరార్ ఫర్, కపా నీ	వాలంబీమరు	హీలెక్టరస్ విసా రా	దీనివేళ చెక్కమానుము ఉడకలోగ్గము లలో (Stomach disorders) మంచిది నీనిరులమాగ్గము అము దములో లిప్తవేసిక కగ్గోగ్గము లలో చాలమంచిది.
నవ్వులు సెమలిఅడుగు చెట్టు	తిలః పూతికరజః, పక్తి ర్యః	తిల్ పూతికరంజ్ కంటు కరంజ్	ఎళ్ళు పెచకర్ మెలుఅ దుగుమరుం	జింజెరీ పీడ్స్ కేసార్ పినియాజం డూసెల్లా	బురుర క్కము బాగీచేయును.
సెమ్మిచెట్టు	తిలికః అశ్మగంధకః తినికా తిరిచ్చి	తినికా తిరిచ్చి	తినికమరుం (అడవు) క్యాకడక్ (క ర్నాటకం)	డాల్ఫిరి యా ఊడి సెన్ సిస్	
సెమ్మిచెట్టు	1 గణికారికా 2 అ అర్ని అగధ	అర్ని అగధ	తాళూవశ్శే	పెమ్మె సెరేటి ప్రి	సా:-రిక్కిలి చెట్టు.

నేపాఠము	తిరుంధా దంతి	జమాల్; దంతి	నేర్పాఠ కట్టామణై	ఫోలి.యూ	గింజలపై పొరకలచి లోపలనున్న మొల కలతీసివేసి ఆపప్పును పేదనీళ్ళ తో రాదుజాములు ఉడికించిన తు దిఅగును. కాంతి:- వసనుకాల్చి బూడిదచేసి తేనెతోకలిపి యివ్వు వలెను.
నేరేకు	జంబూ:	జామకా	శాగపప్పుజం శావల్	యూజెనియా జాం బూలాశా	కాంతి:- పెరుగు. అతిమాత్రములోను మధుమాత్రములోను పనిచేయును. ర క్షానీనాణికట్టును.
నేలగుమ్మడు	విదారీభూమికుమ్మ డు:	బిలాయ్ కండ్ క్షీర విదారీ	ఫోల్ మోదిక	1 బటాటాస్ పాని కుర్లేటా 2 ఐపో మియాడిజిటేటా.	వీర్యవృద్ధి, దేహపుష్టిచేయును. స్త్రీలకు పాలుపుట్టించును. మాత్రము సధిక పరచును. ఈగుణములన్నియు తీసి దుంపకేగలవు.
నేలతంగేడు	అకుంబం	సవా	నీలావిరై	1 కేసియా లాన్చి యోలేటా 2 ఇం డియక్ సెస్నా కుర్కులిగ్ ఆర్కి యోయిడెస్	ప్ర॥ వా:- చిన్న తంగేడు.
నేలతాడి	1 తాళమూలికా ముసలీ	ముసలీ కండ్; శియా ముసలీ	నిలపణంకిశంగు	కుర్కులిగ్ ఆర్కి యోయిడెస్	
నేలకులక	వార్తాక్; బృహదీ	టాయూ వర్ పాం టా	కండవకట్టారికండవ ఘాతి	1 సారేమ్ గాన్జో కార్వమ్ 2 సోతే సమ్ బాక్సీనీ	ప్ర॥ వా:- వాకుడు.

శ్లేషపునిరిక	భూమ్యామలకీ రూ టా; అజ్ఞాటా	జురామ్మ, భూమ మ్మ	క్షీణానెలి	స్ఫేలాకాతస్ నిరూరి	దీనిలో “స్ఫేలాకాతిక” అను చేదుగల పదాగముండును. దీని సమూలము ఉబ్బిలలోను శగలలోను మూర్తి వ్యాధులలో నుపయోగింతురు.
శ్లేపివేము	భూనింబః	కిరాయత్ మహాత్మీ టు	నీలవెంబు	1 యాక్డ్రోగ్రాఫి స్ పానిక్యరేటా 2 చిరేటా	అరగనిపదాగము కడుపులోఉండి దాని ప్రేరేపణవలన (Gastric in- tation) కలిగిన విరేచనములకు శ్లేపివేము కషాయము ఒకప్పుడు లాభకారిగా నుండును. జ్వరములు కుదురును. ర కళుదిచ్ఛేయము.
పంచదార	1 శర్కర; 2 అభి చ్ఛేతా.	శర్కర	సక్కరై	కుగర్	1 దాగియు పంచదారి 3 దాగియునీటి లోకలిపిన మిశ్రమమును ప్రితిగం టుకు కంటిలో కొన్ని బొట్లుచేసిన యడల కడ్డ కలకవగైరా వ్యాధు లు కుదురును. ప్రి శా:-చక్కెర. వధుమూత్రోగ్గమునకు తీపికనుపు లు పెట్టరాదు గాన నిదివరితము.
పంపరపన	పంపరా	చక్రోర్ రా	బొంబళిమాకాపళం	పామెల్ మోస్	
పగడము	ప్రవాళః	మూంగా, గుల్ల	పవళం	కోరల్	నిమ్మపండ్లరసములో శానవేయటయే కుని.
పచ్చికర్పూ	ఘనసారః, హిమ	కావూర్	కరుల్పూరం	రిఫైండ్ కాంఫర్	వృద్ధియమునకు మెదడునకు బలము

[illegible]

బుద్ధులు	గోక్షురః	గోక్షురూ, ఖండక్	సెరుంజిల్	టిరిబ్యులస్ లాను జిన్సోస్.	తెలుము వాతనోప్పులు వారింతును. మూత్రిము వారీచేయును.
పనుపు	వారిద్రా	వార్దీ	మంజిల్	1 కురు మాలాంగా 2 టుర్యోక్	పనుపు కండకలకట, పుసులుకారే కండ్లొగములకు మంచిపనిచేయును. పసుపు పటికకలిపి డెవిలోవేసిన చెవిలో చీముకారుట తగును. పుండ్రు మిదచత్తిన మానును.
పరంగిసాఃప్రాణి	పాఞ్జాన్	కుందుర్ లాఫ్హాన్	కుంద్రికమ్	1 బోస్వెలియాతూరిఫెరా 2 బోస్వెలియా సెరేటా	తగ్గొగములలో వాడెవరు బుతురకము వారీచేయునా దీనిని కురుపుల మిదను రాచపుండ్రమిదను పాలాస్త్రిగా వేయుదురు. ప శా:- 1 అందుకుపినును. 2 కుండురు మ్కము.
పాచిత్తిగ	వారాహీ; బదరా	ఆ ఫియూక్ అమల్ పేర్	అంతర్కొడి	ఇండియన్ డాడర్	ఉశ్మాదములలో పనిచేయును. ప శా:- 1 ఆ ఫియూన్ 2 ఉశ్మాద నివారిణి.
పాటులగ్ని	చంద్రికా	వోటాచంద్	చివన్ అమెల్ పాడి	ఓఫియాన్ లాన్ సెర్ పెక్ ట్రిగ్మె	ఇది తేలు మొదలగు విషజంతువులకాటులకు విరుగుడని నమ్మిక. దీనిలోనుండెడి ప్రాముఖ్యమైన పదార్థమునకు 'శూడోబ్యూరిసిన్' అనిపేరు పెట్టిరి.
పాదరసం	పాదదం	పారా	వాదరశం	1 హైడ్రోగ్రిరమ్;	కరుదూపం, యిత్తికిపాడుం; పెరుగు;

పాపటచెట్టు	1 వృక్షధూమక, 2 తిర్పణ	పాపరి, కణకరా	పాపటైరయర్	పపటా ఇండికా	తెల్లము; పసుపు; పీట్టిలో విడివిడిగా నూరి గుడ్డలో వడగోయటయే దీనికి కుడ్డి. ఇంగిలీకములోనుంచిదీని న పొందరసము విడిగా కుదులుచేసి నదానికంటె శ్రేష్ఠము.
పాపరలుడమ	కుండ్రచేంద్రవారుణి చిత్రా	ఇంద్రవర్ణ ఇంద్రా యకా	అట్టుతుమ్మటి, పేడి కరి	స్క్రిబులస్ కొలొ సికరిస్	విరేచనకారి; దీనివేరు జలోదరములోని చెప్పెదరు. పృ॥ నా:- బొగ్గికుర.
పాయిలకుర	నాళి	లోన్యాకాక్	లోరిలక్తరై	1 పోర్చులాకాక్యా డిఫ్ఫిడా 2 వైవి నాన్	గాఢవిరేచనకారి; జలోదరములలోను కాగ్జము (Liver) వ్యాధులలో క్షతురు. అతిచేదు. పృ॥ నా:- 1 పిన్నపాపర.
పారిబాళము	1 పారిభద్రము; 2 శే ఫాలికా;	పార్శింగార్; సహారు	పరజమల్లె; మన్ 2వ	1 నిక్టటాకాలెస్ ఆ ర్పార్ ట్రిస్టిస్ 2 నెట్ బాస్మిక్ హెలోస్టెమ్మా ర్టి నా డివి	దీనిలో 'నిక్టటా నిక్' అనే ప్రాముఖ్యపదార్థముగలదు. దీనిపసరు విరేచనకారి. జ్వరవారము.
పాలకుర	1 దీవంతి; 2 మధు ప్రవా	డోడ్డి		మినుసోప్స్ హెల్జిడా	పృ॥ నా:- మనుపాల, శేఖరికాగముల కుమంచిపి.
పాలచెట్టు	క్షీరికా రాజాదన	క్షీరి, రాయనీ, ఖిర్ నీ	పాల		
పాలతుల్ల	ఖర్వరీ; అప్పురా	సఫేద్ తూతియా	పాలకుతం	వైట్ ఎట్రియల్	పృ॥ నా:- కధరి. మున్న పునీటిలో

పులుగుడు	వాతఫీష్ణ	కంబోయా	వక్రపూ	1 పుజరూ ల్యూక్స్ 2 ఫేర్లాన్ 3 మక్స్ ఫోన్ 1 యాన్ కెక్సియాన్ యాన్ డా2 మూన్ హాట్	పల్లెపులుగుడు, లెల్లపులుగుడు రెండు బాగులుండును. గ్రహణి, సీశ్వరితే చనములలో నుపయోగపడును.	పల్లె పా:- పులివంచలి.
పుల్లతీగ	సోమలత; సోమః	సోమలత	పులుపుక్కడి	యామెక్స్ వెసికేరి యాన్	పల్లె పా:- పుల్లబచ్చలి లేక చుక్క కూర.	పల్లె పా:- సోమలతి. దీనిలో 24 గక ములుగలవు.
పుల్లపిబ్బలి	1 అష్టశేతనః, 2 అష్టశాముకః పుష్కరమూలం	చూల్, వణ, చుకా, అన్లతాన్ సోవాకయ్యార్	పుష్కరమూలం (అరిచం) పొటలపద్మిని (కాష్మీరం)	యాల్ ఆఫ్ ఎస్టా టాక్సిస్ ఆరిక్య లేటా టాపాజ్	బాడిత చెట్టుని కొందరు వాగిసిరి. పాన్వ్య కూల వారింతును. గర్భమునిలుపును.	పల్లె పా:- పులివంచలి.
పుష్కరాగము	పుష్కరాగః	పుష్కరాగ్, పుఖరాజ్	పుష్కరాగం	1 మారన్ యిండికా 2 వెల్ట్ మల్పేరి	దీనివర్షతు కఫచారమును జ్వరచారము గలది. పల్లె పా:- తూలికపండ్లు.	
పూతికపండు	అచ్యుక	షాతూత్, తుత్ అచ్చి;	కందిలిపుచ్, 2 నూన, మంజుషవె పై నున్న మరం	యామ్		
వెండలము	మూలరాజః, పిండాలు;	రచాలూ	1 అలివెలిగడ్డ 2 వ లిక్విజంను కులిపరంగి			
వెల్గుముడు	శ్రీపర్ణి కాశ్మీరీ	కుంభేర్		గ్యాలీ హార్విస్టో రా	పల్లె పా:- వెల్గుముడు.	
వెల్గుమాలగొండ	అత్యుగ్రహః; కపి	కివాక్-చ్	పునైక్కాంజి	1 మ్యూకూనాప్రూ	పల్లె పా:- పిల్లిఅడుగుచెట్టు దీనివితులు	

కర్మము	కర్మావధి	కర్మావధి	కర్మావధి	మంచి దీర్ఘవృద్ధిచేయును.
పెద్దపల్లె	మహాఫలకము, గోక్షురకము	బారాగోక్షుర	పెరునెరింజి	1 యెస్స, 2 కా శ్చాన్డ్ ప్లాట్ 1 పెడాలియముమూర్తి రెక్క, 2 బారా గాక్షుర
పెద్దపూదలి	విచిత్రికా; లోణి;	లోనియా	పరుచూక్కిరై, లోణి	1 పోర్టులాకా ఒక రెసియా, 2 కా మకా పర్వలేక
పెద్దబచ్చలి	లోణి	లుని శూకాక్	పప్పిక్కిరై	1 పోర్టులాకా కాన్ డిఫిడా 2 క్రిపిం గ్ పర్వలేక
పెద్దద్రూను	1 దుండుక; 2 శోన్ నాక	మహారూఖ	పెరుమరుశు	1 క్లాస్ ఆస్ యెక్క లోనా
పెద్దపూతరపు	1 అతిబల్లి; 2 అత్త Xంధిన	కల్పి, ముగంధవాల	పేరామట్టె	1 పెవోనియాఒక రేటుం 2 ఫ్రాగ్రెం

1 శా:- దుండికము. దీనిపట్టు మిక్కిలి
లి శేదుగానుండును. దీనిలో "యె
యిలాన్డ్ యాన్డ్" అను శేదుపగా
గముగలదు. దీనిపట్టు, అకులు, (ప్రీ)
లకు ప్రసవించినతరువాత బలము
కు యిచ్చెదరు. ఇది అజీ రిక్కికూడ
మంచిది. ఇది సవాయిలో చాల
ఉపయోగింతురు. ఇందుకు పాలను
Xంధితో కలిపి యిచ్చి మంచిది.

1 శా:- పేరాముట్టి. ముత్యపుగము
మాడు.

ప్రశ్న	1 అంశపాఠిక ; 2 అరుగు ; 3 మహా నింబ	అరగు, బకాయక	మల్లె చెట్టి	టా వోనియా 1 మెలియా అక్షర రాక్ 2 పెర్నియా న్ లిలాక్ 3 కా మకా బెడ్ టీ	ప్ర. నా:- కొండవేప,
ప్రశ్న	అశ్వరంధికా	అజ్గం బహు మశ్శుఫ్ (సి మల్లెపెన్నెరుగ డ) బహుమశ్శు రఫ్ (సీమ ఎర్ర శాన్నెరుగడ)	1 అచువగుంధి 2 అ ముక్కాజాంబీం గు	1 శ్శికాలిన్ శ్శిక్ యోజా. 2 శ్శికా లిన్ సోమ్మి శ్శెరా	అవుపాలతో వుడికించిన శుద్ధిఅనును. ప్ర. నా:- డొమ్మడోలని. కొన్ని టిలో మన్నది. వీర్యవృద్ధిచేయును. వరములకు బలముచేయును. పిల్లలకు వైద్యులకు నిది మంచిటానిక్ :
పెరుగుతోట కూర	కాకిన్ ; మహాబా ష్మం	సశ్శిక్ మర్నా	1 మల్లె కీర్తి ; కూ లార్తెడుకీర్తి	అమరాకాతన్ ఓలే శనిమన్	సీమ లెల్లపెరుగుతోట కూర వితులకు తూడరీపశ్శిద్ అనియు, సీమయర్ర పెరుగు తోట కూర వితులకు తూ డరీకురుళ్ అనియు; పచ్చపెరుగు తోట కూర వితులకు తొఖమే తూ డరీ యెజ్జెర్ అనియు అందురు. ప్ర. నా:- పచ్చపెసన.
పెసన	1 మద్ది, 2 ఖండీ ర;	వారీమూంగ్	పచ్చెపయరు	గ్గికా గామ్	
శ్శము	అభ్రపువృక్ష	వేంట్	పెరుంబు	రట్టున్ శ్శన్ పామ్	కనూరి పేముకూడ గలదు. దీనిని హిం దూసానీలో, బేడమిష్క్ అని అం దురు.

పాక్షదశైల్య	వక్తశః;	వక్తాల్ సర్,	వక్తలం, మకుదంశు	1 మిమసోప్యైయై లెన్ బి 2 ఏప్ ఫేస్ ఫ్టర్	దీనిచెక్క చూడము స్త్రీలకు సంతా నము కలుగజేయుటకు పంజాబులో మహాయోగింతురు. దీనిపండులో పం చదార విస్తారముగలదు. దీనిపండు లోని గుంజు రక్కసిమాసి కట్టును.
పాగాకు	ధూమ్రపత్రికా	తంబాకు	పుష్పైయై	1 నిగోటియానాట బాకం 2 కామన్ టుబాకోఫ్లాట్	దీనిలో "నిగోటిక్" అనేవపదార్థము గలదు. పామువిషమునకు పాగాకు విరుగుదు. పాగాకు లోటలోనుంచి పాము వెళ్ళదు.
పాటికాకర	కర్మగ్రాట	కరేలా, చోటాక రేలా	సిరుపాకకాయ	1 మెమోరికాయాన్ రికేటా 2 పైప్ బిట్టర్ కుకుంబర్	ప్ర॥ నా:-చిన్న కాకర 2 మట్టు కాకర.
పాట్లకాయ	పటోలికా	చచ్చేడా	పుడలంగాయ	1 స్పైక్ గార్డ్ 2 ప్రైవోకాకలెస్ అన్ బాయిసా	దీనివేరునందు విరేచనముచేయు గుణము గలదు.
పాత్రియంప	కలికారికా; లాంగ లిక్కి,	కలియారి	కాట్టిజన్	కంట్రి పాయిజన్ రూట్	ప్ర॥ నా:-పైలాడిపత్రి.
పొన్నగంజి కుర	మత్స్యకీ,	వచ్చేచీ	పాన్నాంగి	ఎక్విరాన్ లెస్ పై యాడ్డో	
పొన్న	పున్నాగః	పున్నాగ్, గుల్లరీ, అండి	పిన్నెమరం; పాన్నం	1 కాలాస్పేలం యి నోస్పేలం 2 అల గ్యాడ్రియక	దీనిఃకులనూనెను యూరపుదేశములో 'డ్రోబా ఆయిల్' అనిఅందురు. యీ నూనెను వాత నొప్పులలో

పోకచెట్టు	అకోటు; క్రమకః	నుపారీ	పాక్; కిరాముకం పాక్ మరం	రెల్. 1 అరెకాకెటకూ, 2 బిటెల్ పామ్	(Rhenmatisme) పైకివాయు దురు. దీనిచేత సమ విరేచనకారీ వాంతిచేయును పోకచెట్టలో ఆల్కలాయిడ్ ఎనీమల్ లెక్ అను ఒకవిధమగుచమురు నూత్రికి 1 వంతుఉండును. నూత్రికి 14 వంతులు టానిక్ ఉండును. గాలిక్ ఆసిడ్ కూడ నండును. అందువలన తృణాలము వేయటవలన ఎర్రనిరంగువచ్చును. దీనివలన విడిచివిడిచివచ్చే జ్వరములలో (Intermittent Fevers) అమె రికాలో నుపయోగింతురు. దీనివేరు బురుగునీరుకట్టును. బురుగునీరు జారీచేయును. ప్రసవమయములో దీనినిచ్చిన సుఖప్రసవమగుదురు. ఎ రగాట్ అనే యిగ్గిముచుదుకంటె మంచిది.
ప్రతిత్తిచెట్టు	కార్పాసీ	కపాస్, రూయి	పరిత్తిరం	1 గోస్పిపియమ్ యండికిమ్ 2 ఇం డియట్ కాటక్ పాట్	దీనివలన విడిచివిడిచివచ్చే జ్వరములలో (Intermittent Fevers) అమె రికాలో నుపయోగింతురు. దీనివేరు బురుగునీరుకట్టును. బురుగునీరు జారీచేయును. ప్రసవమయములో దీనినిచ్చిన సుఖప్రసవమగుదురు. ఎ రగాట్ అనే యిగ్గిముచుదుకంటె మంచిది.
పర్వత	వేరసః	చెట్; బెరిసు (ను రాట్)	వేరసు (కర్పాట కం)	కాలవస్ రో టాంగ్	
ప్రేకణపుచెట్టు	ప్రేకణపుచెట్టు	ప్రేకణపుచెట్టు	ప్రేకణపుచెట్టు	ప్రేకణపుచెట్టు	

దీనివితులనూనె బాదంనూనె, జయ
తూత్ నూనె (Olive oil) వలె
వాడుదురు. ఈ చెట్టుపై గాలి మలే
రియాజ్వరమును రానివ్వదనియెదరు.

ప్ర॥ వా:- ఉగ్గదుంప. మనుమూత్ర
రోగులు దీని మపయోగించరాదు.
దీనిలో పెట్టుమినుముగలవు. స్కర్వి
అనే వ్యాధిలో రోగికి నిదితినిపించి
నమంచిది.

పాండరొగమును తుదుర్పును. ర కము
లో యిసుమును వృద్ధిచేయును. వీట్
రూట్ అనే దుంపకూర బచ్చలి
తుటుంబములోని బాతి. ఇది జీర
శ కిని వృద్ధిచేయును.

బటాణీలో చాలనెక్కువగా మాంస
కృతులు (Proteins) గలవు. నీ
గమెనచో నిది మాంసముకంటె నె
క్కువబలము.

[illegible]

బాడికచెట్టు

పారిగదర్రి; మం
దార:

ఫరాహాద్; పక్కా

1 మూడుకూమరం,
2 కలియాణు
రుక్కా

1 ఎరిత్రినా యిండి
కా 2 ఇండియన్
కోరల్ ట్రీ

పల్లి|| నా:- పుష్కరమూలమని కొన్ని
చోట్ల వాడబడినది.

76

బాద్ రుక్ బో
యా (అరబ్బీ)

కుర్ యేమర్ ఫా
(ఫార్సీ)

దిలాయూగాటక్,
దిర్బీగాటక్

పూనైవణంగి

మెలిటా రెపస్

కా:తి:- సలతుమ్మబంక. ప్రితి:- కోరా
పట్టు. చ్చాదయచలవం, మనఃశ్లేకము
ను పోగొట్టును.

బాదాంపర్మ

బాదామం వా
తాద;

బాదామ్

వాదుమైపరుపు

1 ఫూన్స్ ఎమిక్
ఎస్ 2 ఆల్బర్ట్

చేదు, తీపి, దీనిలో రెండురకములు. ఇది
చాల పుష్టికరము. దీనిలో చాల
కొవ్వును. పోటీటీను అనగా మాంస
కృతులు గలవు.

బార్గింజలు

యవ:

జొయూ, జవ, మ
యార్ (అరబ్బీ)

యవగోమై; బాగ
నారతి

బార్గి

బార్గింజలలో మూత్రము బారీచేయు
గుణముకలను.

బావంచాలు

వాగుదీ; సోమరాజీ
అవల్లదీ,
బోలె;

వామచీ, బాధాజ్

కర్నూకరిషి

ప్యరాలియా కోరి
లిఫోలియా
బాల్ సమాడె
స్ట్రాక్ మిర్

పల్లి|| నా :- కారుగచ్చ. క్రిమివ్యాధిని
చర్మరోగమును నివారించును.
నిమ్మపండ్లకపముతో నానజేసి ఎండిం
చేది. శుద్ధిఅగును. నిమ్మపండ్లకపము
తో దీనినినూరి పట్టుచేసిన కవుకు
డెబ్బలు కుదురును. దీనితో గ్రహ
ణి విరేచనములుకట్టును.

బిడాలవణము

బిడాలవణ

ఫాద్రానమక్ కట్టి
లానోక్

కరియుష్మ

ఎల్ సాట్

పల్లి|| నా:- యెర్రోకుప్ప. మజ్జిగలోకడి
పి ఎండబెట్టిన శుద్ధియగును. అన్ని
దీ ప్తినిచ్చును.

వీక్షణిగుణవంశభాషి.

చీర కాలు	కోశాశక్తి,	సురయూ	1 లూఫా అక్కర్ల టాంగులా 2 లిజ్ గార్ బైయోనియా క లోబా	మూత్రములో చక్కెరను వృద్ధిచేయును. గాన మధుమూత్రోగోగులు దీనికూర తింరాదు.
బుడమ	మృగోన్మాదుః	కచేరియా	యామ్ కలర్ గార్ లోబా	ప నా:- పెడ్డిగుమ్మడి. మలమూత్ర మలను సడలించును.
బూడిదగు మ్మడి	భస్మకూమ్మండః	కల్యాణ పూసిని క్కాయ	1 సిల్క్ కాటక్ టీ),	దీనిలో ఎక్కువభాగము "ట్రానిక్ యా సిడ్ యు, గాలిర్ యాసిడ్" ను ఉండఁను. ఇదిమిక్కిలి ఒకరుగ నుం డును. గ్రహణి, ఆతిసారము, వీర్య వృద్ధిము కలును.
బూరుగు చెట్టు	పిచ్చియా కాల్యోనీ	నేమర్, నేమల్;	1 హిలిస్ యె స్కులెన్ టుక్ న్ 2 శక్తిన్ ఫింగర్స్ బాగరి	ప నా:- ఎస్టునాలుక చెట్టు.
చెండ	దారికా గోజిహ్మః	భుడి, దెక్కరాసి,	క్యూస్ పూర్ట్	మధుమూత్రోగోగులకు యివ్వరాదు.
చెల్లము	గుడః	గుడ్	బాగరి	కాంతి:- తేనె, సోపు. ప్రితి:- 1 పీచు రేగుపండు. 2 అక్టోలు గుండెను
చేవానాపండు	బిహి (పార్సీలో)	బేతానా: డప్ రజు లుల్ హుబా (అబ్బీ)	క్యూస్ పూర్ట్	బాగుచేయును. మూత్రము ఎక్కు వచేయును. పాలుపుట్టించును. పొడి దగును కాంతిపచేయును.
బొంత జెముడు	వజ్ర కావద్రకంటకః	గూనార్, నరషిడ్	1 యుఫర్సియా	ప నా:- బొచ్చుజెముడు. దీనినిబాగ్ర

బోధకరము	మండా; మండీ	ముండి, గోరక్షముండి	విష్వధరంజై	1 స్పెరాన్ రన్ హిర్టున్ 2 ఇండియన్ గ్లోబ్ ఫ్లై ఓర్.	దీనిఃశులచూర్ణము పెగులలోని క్రిములను చంపును. దీనిపువ్వులు చర్మవ్యాధులలో రక్తక్షుద్ధిలోపనిచేయును. దీనిచెక్క మూలవ్యాధిలోపనిచేయును	నితి సాత్తిలేనిది. 1,2, బొప్పాయి పాలచుక్కలువేసి వండినచో ఎంతకఠినమైన పదాగమైనను త్వరలో పశ్యమై ఉడికిపోవును.
బ్రహ్మదండి	1 అవాఙ్ముఖి; 2 స్వరక్షీరిణి; 3 అనదండి	ఘమోయ, ఘూయి ఖేర్ బంద్, పిలాడతూరా	బృమదుండూ, కుడి యాయొప్పై కుయి యొప్పై	1 అర్జెమోన్ మెక్స్ కిసా 2 మెక్స్ కిక్ అర్ పిక్టో పోప్, 3 క్విరెరా మె ఫెలీనా, స్పెపెరన్ రొటుండ్ డస్.	ప శా:- 1 క్లెక్టుము. 2 పెర్రిక్టుము. దీనివితులు విరేచనకారి వాంతిచేయును. దీనిరసముమాత్రాజాతీ చేయును. ఉబ్బలలోను శగలలోను దీనినిచ్చెదరు.	
భద్రము స్థు	భద్రముసా	మూతా	కొరై కిశంగి, కరు ము తక్ (మల యాశ్శు)	స్పెపెరన్ రొటుండ్ డస్.	ప శా:- పిచ్చ కటుకురోహిణి	
భుజపత్రపుచెట్టు	భూజ	భూజపత్ర	బూజగపత్తి	జైటూలా ఫోజ పతా.		
మంకెన	1 బగధూక; 2 అరుణపుష్పి 3 బంధుజీవక	1 దూపవారియా 2 శోజాలియా	కోరా (అరవం) బంధూర్ (కర్నాటకము)	పెంటాపెటెన్ ఫో నిసియా		
మంక	మదన; పిండితక	మైదఫల్ కర్ మార్	మరుకకరయా	1 రాండియాడ్యుమ	వాంతిచేయును. 15 మొదలు 60 వా	

మంచిగంధము	చందనం	చందక, సందల్	చందనకట్టె	కాండర్ వుడ్	యినూనెవరికు వాంతి ఔషధముగా వాడవచ్చును. మంగపండులోని ముఖ్యపదార్థములు 'శైపానిక్', '2 వెల్లిక్ యాసిడ్', ఇవి కాక్ అనే వాంతి ఔషధమునకు బదులుగా ఆయుర్వేదములో వాంతి ఔషధముగా దీనిని ఘనతతో వాడెదరు.
మంజిష్ఠి	మంజిష్ఠి	మకజిట్ మజ్జి	మంజిష్ఠా మంజి తిరుర (కర్ణాటకము)	1 రూబియా కాగి ఫోలయా 2 ఇండి యన్ మాడర్	కాంతి:- శేనె, కలకండ్, ప్రితి:-ఎర్ర చందనము.
మట్టితైలం	మృత్తికతైలం	మట్టికాశేర్, జుప్	మట్టికాశేర్ (కర్ణాటకము)	రాక్ ఆయిల్	కుష్మమేదలగు చర్మవ్యాధులమీద పని చేయును.
మడ్డిపాలు	లాజక్ (అరబ్బి)	లాదన్	మట్టిపాల్		పక్షవాతము, చర్మ రోగములలోను (Eczema) దీనినిపైకివ్రాయుదురు. కార్బాలిక్ యాసిడ్ లోనున్న కొన్ని సుగుణములు దీనికిగలవని నిగారణచేయబడెను.
మణిశిల	మనోహ్వ:మనశ్శిలా	జహర్ మోహరా, మనోశిల, మనశ్శిల	జహర్ మోహరా, మనోశిల, మనశ్శిల	రియల్	నీమమట్టిపాలు, నాటుమట్టిపాలు రెండురకములు కాంతి:- పన్నీరు, మంచినీరు, వాపులను కరిగించును. కడుపులోని పురుగులను చంపును. మున్ను పునీశ్శతో రెండుబాములు దోలా

మర్రిచెట్టు	ఆరునా	మైకోల్ కానా, అరుక్	మర్రిచెట్టు, అరు రద	1 పెర్మిస్లియా అ రునా; 2 పెర్మి స్లియా ట్రోమెం టోనా	యంత్రమున వండినకుడిముగును. దీనిలో ఎఱుదిలేక ఇనుమది, తెలు దిలేక పుసుది, పల్లచది, అను మా దురకములుగలవు. తెలుచుది చెక్క రసం గుండెవ్యాధులలో బాగుగ పనిచేయును. గుండెవ్యాధికిదిస్థా వధము. దీనినిడిజిటాలిస్ అనేయిం గ్గిషుమందుకు బదులుగా నుపయోగ పడును.
మమపాల	1 చీవంతి 2 మధు సాహి; మయూరతుశ్చ	జొడ్డి	పాతె	హోలోపెమ్మా డివి	పొ నా:- పాలకూర.
మయిలుతు త ము	మయూరశిఖా పర్వ యావహన్ (పా ర్వీ)	తూతయా, నీలా ధోధా	1 మైల్తు తంతు రిను 2 తు తంతు రిను	1 సర్ఫెట్ అఫ్ కా పర్ 2 బ్లూ విట్రి యల్	పెరుగునోనూగి పుటమువేసిన కుడియ గును.
మయూరశిఖి	మయూరశిఖా పర్వ యావహన్ (పా ర్వీ)	మారాశిఖా; కాల్ చానప్ లాల్ ము రాపా అరుల్ జు బాల్ (అరబ్బీ) మరేణి(హిందీ) హో ముగులు (కర్నా టకం)	మైచిక్కి	పెలోసియా క్రిస్టి టా	కఫనాదము. బాలిశల ఋతుర కమును బారీచేయును. పొ నా:- నెమలి జుట్టుచెట్టు.
మరాటీ ముగ్గులు	మహారాష్ట్ర	మరేణి(హిందీ) హో ముగులు (కర్నా టకం)	పిప్పలక (మరాటీ) కాకాచా పాక్ సగా (శెంగాలీ)		ధాతుఫస్పిచేయును.
మరువము	1 ఆజన్మసురభిపత్ర	మరువా: గేదరేత్	మరువం; మరువు	మాగోరమ్	

మరి	2 సమీరణః కటః, శ్యవోధః	బర్గన్, కడ్	అలమరం	1 బనియక్ ట్రీ 2 ఫ్లైన్ బెక్ ఘా లెక్ పిస్	దీనిపాలు వీర్య సుభనచేయను. వీర్య మును గట్టిపరచును. శుక్రవ్యములో తప్పక వాడదగినది.
మల్లి	మల్లికా	మాతియా మోగా	వల్లెయ్యూ	బాస్మిక్ ప్లాంట్	చనుకుదురుకు మల్లిపూవులు కట్టినపాలు ఎండిపోవును.
మమరపప్పు మహామేద	మమరః (అష్టకర్మలోనిది)	మసూర్	మిసుర్ పరుపు	లెక్ టిల్	పి॥ శా:- చిరుకెనకపప్పు. ఇది మొరగాగ్ దేశములో ఉత్పత్తియగును. ఈదుంప లెల్లటి అల్లపునుం పను బోలియుండును. ప్రితి:-పాల సుగంధి.
మహాద్బి మహిసాక్షి	(అష్టకర్మలోనిది) 1 భూమిజగుగ్ధులు 2 మహిసాక్షుః	గుగుల్ కోకిల్	కుక్కుల్ మహిసాక్షి	బాల్బ మోడెక్ బ్రాక్ అగ్లోచా	గేదాపెరుగులో ఊరబెట్టిన శుద్ధియగును. కాంతి:- బాదంజిగురు; కుంకుమ పూవు. ప్రితి:- ముసాంబ్రిము, బా లింతబోలా.
మాంసరోహిణి	రోహిణి	మాంసరోహిణి		సోయిమిబా ఫ్లిబ్రి ఫిగా	
మాచికాయ	1 మాయాఫలం ; 2 అ. బికా	మాఫల్ మాజుఫల్ మయానఫల్	మాకిక్కాయ	ఒక్ గాల్ క్వెర్నా ప్ యిక్ ఫ్లిబ్రి యా	పి॥ శా:- మాఫలకాయ. అవునేతిలో వేయించినశుద్ధి గగ్గివాణి, అతిసార ములుకట్టును. నోటిపూత కుదురు ను. మాచికాయలో "ట్రానిక్ యా

మాచిపత్రి	స్టాన్లేయి	దానా; ఘనేశ్	మాచిపత్రి	1 ఇండియన్ పరమ వైడ్ 2 అర్చిమెన్ యా యిండికా	సిడ్ ను, గాలిక్ యాసిడ్ ను ఉం డును. నేత్రవ్యాధులలో కండ్లకు కట్టెగురి.
మాచీఫలము	1 మాకులంగు 2 బీ జపూరః మాధవీ	1 బిజ్జారానీష్ కా శేడ్ 2 జంబీక్ మాధవీ	చురంజీవార్తాబళం సిరుగురిండ్లై (అర వం) మాధవీ గురు వింద (కర్నాట కం)	సిట్టాకా హెప్టేటేక్ మాధ వీలతా	కాలి:-బిజ్జా, ప్రతి:- నిర్మపండ్ల తోక్కలు. సా:- పుష్పలగురిపెద.
మానుపసుపు	1 దారుమారిదా 2 దార్వి	2 దారుమార్దీ, జర్ద చోబా	1 ఔర్ బెరిస్ యారి స్టేటా, 2 ట్రీటర్ మెరిక్	విడివిడివిడిచే జ్వరములలోనిది విస్తా రమువాడెదరు. క్లౌవాకంటె మం చిపనిచేయును. క్లౌవాకు ఉండెడి దుర్గుణములులేవు దీనిలో బాద్మె రిక్, అనేపదార్థము కలదని కని పెట్టిరి. ఈమూలిక నేత్రకర్ణలోగ ములలో నుపయోగపడును. దీనినుం చి రసాంజనమును తయారుచేయు దురు. ఈరసాంజనముగాక తెల్లను ర్మాకాయనిగూడ రసాంజన మనె దరు.	

మామిడి

మామూడా

ఆచూః

(అరబ్బీలోను పొర్చీ
లోను సకూనియా
అని అందురు.)

ఆమ్

మనామాదాసకూర్క
నియా

మామరం

సకుమానియా

మాన్సో ట్రీ

కాక్-మెన్

గిట్టిస్త్రీలకు నిదియివ్వరాదు. మలబడ
మును తొలగించును. వాళులను కర
గించును. కాఁతః- 1 బాదంజిగురు.
2 గంగరేగుపండు. ప్రితి:- బాలిం
తబోలు. కరకాక్-య.

మామెన

మారేడు

కారిబా

బిల్వః

మగ్రిబు గార్గీస్

బేర్

మఘలీజ్జింగు

బిల్వపయః; బిల్వ
మరం

మాఘలీ రూట్

1 ఈగిల్ మార్ మె

లాస్ 2 బేర్

ఫూల్

ప్రి॥ నాః. గూడపాల లేకదూడపాల.
బజారులో ఉంచబడినదానికంటె అప్పు
డు కొంతగా నంపాదించిన మాతే
డుపండు శ్రేష్ఠము. గిహిణికిని
“స్కర్స్” అనగా ముఖము ఉబ్బు
ట, ఇసుళ్ళలో నెత్తురుకాడము
మొదలగు రోగచిహ్నములలో నె
నైనా కలిగినప్పుడు యిది ముఖ్యము
గా నిర్వదగును.

మాల్యంగిణి

జ్యోతిష్మతీ

మాల్యంగుణి

వాళులువై

సెలాస్ట్రస్

మ్యలేటా

ప్రి॥ నాః- మానేరుతీగ, 2 ఎక్కుడు
తీగ, 3 ఎఱివాలుడు. దీనివితులనుం
డితీనీనెలం తిమ్మిరివారం (Beri-
beri) లో వాడవచ్చును. వాఁత
కలిగించును. జరరాగ్ని పుట్టించును.
జాపకశక్తి వృద్ధిచేయును.

మినుమా

మాపః

ఉడర్

ఉళుదు

మౌక్ గాక్సె

మిరపకాయ తేక చెట్టు	బృహస్పతిగ్రంథం అథ కాత్తికా	లాల్ మిర్చి	మిశగాయ	కప్పిక్కు యానమ్	1 స్కార్లేటినా (Scarlatina) అను ఎరుపుజ్వరమున కిదిమంచిది. 2 ఆనాల్జెస్టిక్ Mustard plaster) కుబడులుగా మిరపకాయలజటివేయ వచ్చును. జటివేసి స్థలముకందునట్లు (Rubefacient) చేయును. శ్వాసను వారించును. క్లియరును పం పును.
మిరియాలు	వరీచం	శాలీమిర్చి	మిశగు	బ్లాక్ జెప్పర్	పూ॥ నా:- బరి శుష్క.
ముంజిగర్భ	పంజర	1 రామన్ మలం జీ 2 అగ్నిషువు లింక	ముంజిమ్మిలు	కాకిరమ్ ముక్కా	
ముచికుందము	ముచుకుందః	మెన్ కక్ దామచ్ కుండ్	రాడూ	పైరోస్ఫెర్మమ్ సూ బరిఫోలియమ్	పూ॥ నా:- లోలగుచెట్టు.
ముత్తవల్లగము	జలా	ఖిసోజ్టి, ముంధ నాలా	పేరామైట్టి అవిబ శం	పెనోనియా ఓర్థో రేటా	ఈమూలిక కనూరి పరిమిశము చేయు ను. మేహశాంతి, అజీర్ణహరిము.
ముత్యము	ముక్కా	మోలి	మచు	వెల్	
ముద్దగ్రైవేంద	అతిబలా	కంఠి బర్బారా;	మయెరిచగఖమ్	1 పైడా రాంబిఫో లియా 2 పైడా కారిఫోలియా	నరముల వ్యాధులలోను, మూత్రవ్యాధు లలో నుపయోగింతురు. ర కమూల వ్యాధిలో దీనిఆకులు వండితినెద రు జ్వరములలో కషాయం వాడె దరు. పూ॥ నా:-1 తుశుకబెండ;

ముద్రా	1 శిగురి: 2 భాంజ:	సాజివా, భంటా	మురుంగాయ	1 మారింగాపెరిగో స్పెర్మా 2 హార్న రాడిష్ ట్రి) హాంబుల్ ప్లాంట్	2 దువ్వెన్న చెట్టు.
ముదుగుదా మర	దమస్కారి	హోటాకవర్	సిరురామరై; అల్లి తామరై	డెస్ మోడియమ్ గ్లాస్ గెక్ ట్రికమ్ ముర్రాయా ఎగ్జోటికా	ప్ర॥ శా:- సిగు చెట్టు. హృదయము, మొదడు బలము చేయును. నిద్రాఁట్రం చును.
ముర్రాకు పొన్న ముర	1 సాలపర్తి 2 విదారితా మురా	సరవియెక్; డక్ మురామాంకి ఏ గాం గిగురా;	మేర్ మల్ల మరుత్ కిళ్ళంగు (అరవం) మురై (కర్నాటకం) మురవాగుకింగు	పూబమ్ అస్పిడమ్ బార్బరీ శూ పిరెయో నైటిస్, తాంక్ ముకుంబర్ నీడ్స్	నిమ్మపండ్లవసమున నూరి ఎండించిన శుద్ధిచును. నీనిరిసము కఫహారము.
మురదారుకింగు	కంకుమ; అల్ప: వా ద్రిజ: షిట్టి	మూర్తక్ కట్ సరెయా	చెన్నుల్లి	1 కక్కరిక్కాయ విదై 2 ముళ్ళువెల్లిరిక్కాయవిదై ముమ్మచురం; షుక్ మరం	శాంతి:- సోపు ప్రతి:- దోసవిత్తులు.
ములుదోస (విత్తులు)	రోమశి తుఁఖ్ మే థాద్ రంగ్ (పార్శ్వ)	భీరకీబీడ్; భీరా బజరుల్ కనల్ (అరబ్బీ)	రోవెడా; నారియా		
ములుమోదుగ	రోహితక:				

ములు పెంపలి	కంటక పుంభి	కంట పుంభి	ముక్కా వేళ	హితుకా
ములంగి	ములకం	మూలీ; మూల	ముక్కంగి	తెఘానియా పర్ బూరియా 1 రాఫస్ సెటై జస్ 2 రాడిష్
ముక్కోటకూర	తంద లీముక	టండులిగూ చాలా యీ అల్పమర్ సా	ములుకుకీరె	1 అమారాక్తస్ స్పెన్సర్ 2 స్పై క్ అమరాల్
ముషిణి (గింజ వివముష్టి లు) *	వివముష్టి	కోచిలా, డోడ్డి	ఎటికాటై	స్పైక్ సెన్సర్ : క్ స్వామికా పాయి జక్ నట్ ట్రీ
ముసాంబ్రము	సహసార, ఘృతకు మారీసత్వ	కుమారీ, ముసంబర్ ఇల్వా, ఎల్వా, సి బీర్	ఇర్కటపోలం కరి యా పోటం	1 యూలాస్ యాలోస్
మూర్గొండ	1 రూపగంధా, 2 ఆ రామ	పాచీ; కుప్పి మూక్ టూజారి (బెం గాలి)	కుపామణి	ఎకలీఫా యండికా
మెంతులు	మేథి	మేథి	పెందియం	శినుగ్రిక్

దీనిఃతులు శర్రోములో నుపయోగ
పడును- దీనివేరు మూలకంఖలోను,
ఉడిరకూలలోను మంచిపనిచేయు
నవి ప్రసిద్ధిచెందినది. భోజనాత్మక
కృత్యము దీనిని తినిన అతీ రిపోయి,
ఆకలిని వృద్ధిచేయును.

ఉబ్బవిదాద పనిచేయును. మూత్రము
జారీచేయును.

ప్ర॥ వా:- వివముష్టి. ముషిణిఃతులు
చిరిచేళ్ళ రసమున రెండఃబాములు
వండితుని.

1 యుతుర కము జారీచేయును కాంతి:
1 బాదంబంక, 2 గులాబిపువ్వు.

కుప్పెంటుచెట్టు జాతిలోనిది. కుప్పెంటు
చెట్టుగుణములే దీనికిగూడ గలవు.

మెంతులు, పెరుగు కలిపి తినిన రక్త

మేట్రామర	సంపద్యిని; అతిచరా	స్టోకమల్; డాడ్ మన్	1 పెండ:కొల్చి; 2 మైఅతి	1 కేసియా ఆలేటా 2 రింగ్ టరమ్ ఫు బర్న్	గ్రహణికటును. ప్ర॥ హ:- స్తీమతినిసె. దీనిఆకులునలిపి హానిసెనా కొత్తగావచ్చిన తా మగకుదురును. దీనికి తెలుగులో శరియెన పేరులేదు. దీనియాకులు మేకనాలుకను పోలి యందును. గనుక మేకనాలుక నెట్టుని కొందరనెదరు. ఇది యానా నీమూలిక. కాంతి:- 1 బసప్పా; 2 తేనె. దాహమునడచును. ప్రమేహ వ్యాధులు, జ్వరము, రక్తవచనము హరించును.
మేడి	ఉదుంబర:	గూల్, ట్రికి	అతిసం	1 ఫ్లేన్ రాసిమా బా 2 కెట్రిక్స్ ట్రీ	సుఖవిరేచనకారి. ప్ర॥ హ:- 1 అతి పండ; 2 బొడ్డపండు.
మేద	(అష్టవస్థలోనిది) మేదా	మేద			ఇదిదొరకదు. దీనికిబదులు పెళ్ళెరు ఉ పయోగింతురు. ఇది ఒకదుంప దీనిని గిల్లెనా నీరువలె ద్రవము వచ్చు నటు.
మేనా	మనక్ (అరబ్బీ)	స్టోకమల్	మేనా, మేనా	1 ఫ్లాక్సిస్మస్ ఎ క్స్ట్రాక్టు 2 మ నా యా	కాంతి:- సోపు. ప్రతి:- తరంబిక్. దీనిచెక్క ఒగరుగాను, చేదుగానుం డును. దీనియాకులు విరేచనకారి.

మైనము	సిక్కిం వధూచ్చివం	మొమ్	మెళుగు; మొళు కు- మొజుళు ముందరపన్నం	వాక్	
మొక్కచీడి	అగ్రవీజః	కాబూ		1 అవతారియం అ స్మిదెన్ టేల్ 2 క మూర్తి:ట్	ఈపండు తినుటవలన శుక్రస్త్రితశ్చ వ్యా ధికుదురును. దీనిగింజలపై బెరుగును డి తీసి-తైలం కుప్పురొగములమీద మంచిపనిచేయును. ఆతైలములో “అవతారిక్ యాసిడ్” అనే చు రుకుపదార్థము గలదు. ప శా:- 1 ముంతమామిడి 2 జీడిమామిడి. దీనిఃకులలోనుండి తీసివత్తెలం అ యోడిక్ అనే ఇ గ్రీనుమందుకు ఒదులుగా పైకివ్రాయవచ్చును.
మొక్కజొన్న	యావనాలః	మక్యూ	చుతువొళ్ళం మక్కవొళ్ళం	1 జీ మెయిజ్ - 2 మోల్ టన్ సోల్ కుమ్	
మొక్కత్రుచ్చెట్టు	1 గోలీఘః, 2 ము	ధరవాహః; మొఖా భాంట్	మొఖాదలె(కర్నా టకం)	స్కెర్లెరా స్క్రిటె నియోయిడెస్	దీనిలో ఎరుపు, తైలుప, రెండుకములు దీనిజగురు వీర్యపుష్టి చేయును.
మొగవీర	భూతాంకుశః	చదారా	శేవామారతి కరి తుచి (కన్నడం)	ఎనిసోమెలిన్ వల బారికా	అజీగ్ వారము - జ్వరమును పోగొట్టును.
మొగలి	శేలికి	కేవ్ హా; కేయురా	రాజ్ వామ్	1 అన్ డాన్ ఓ డోరాటిస్పివన్ 2 ఫోగ్గెట్	ప శా:-గేదగి. దీనినూనె చెవిలో పోటునకు మంచిది. వాతనొప్పులు తగ్గించును.

రత్నపురుష	రత్నపురుష; కాడి యాల్; శంఖా శుభ్ర	ఓరిలతామరై	వయోలా సప్తాట్రి లోభా	నరమలకును మొదడునకును బలము కలిగించును. ప్రతిలోభా నొకపండు తినుచుండిన మంచి ఆరోగ్యముని చ్చును. యాపిలుపండులో పాస్ప రిక్ ద్రావకమున్నది. దీనివలన నో టిలోని క్రిమిలన్నియు నశించును. మూత్రలోకము తుభ్రపడును. అచీ రి కలుగనియ్యదు.
రాగి రాచపుసిరిక	తాంబా నార్ ఫరేడీ, మార్ ఫారురీ నూబరీ (బెంగాలీ) రేవటీ, లాజవర్డ్	కెంబు అరునెల్లిక్కాయ్	కాపర్ 1 స్పార్ గూస్ బెర్రీ 2 సిక్స్ డిస్ట్రి	ఈ క్షాదము, గుండెవ్యాధి, మనః క్షేక ము మొదలగువాటి తుపయోగిం చును. వృద్ధములు బలపరచును. కాంతి:-రూమిచు సక్కి, రేనె, బాదం బంక. ప్రతి:-సీమకావిరాయి.
రాజా పరి రాయి	ఛరీలా; ఉస్సా పా తార్ క పూర్	రాజావర్తికల్లు	ఎస్పార్ అఫ్ లాపిన్ లాజులిన్	దీనిని బొంబాయి నెదరు.
రాతిపువ్వు	అశ్మపుష్పం	కర్పపు	1 రౌండెడ్ లిచెక్ 2 పార్శ్వలియా పె	

రామాఫలము	అగ్నిమా	లవనీ, ఎనోవా రామ్ ఫర్, నోవా (బెంగాలీ) పీపర్	రామనీతాఫలం	కేటా : 1 ఎనోవా రెక్టిఫైడ్ రేటా 2 బుల్క్ హార్ మైక్స్ రెలిజయో	ప్రతి : రాంభాగము
రావిచెట్టు	అశ్వశు		అరశమరం		
రుద్రజడ	1 జటావల్లి 2 దుద్ర జటా	రేకాక్, సర్జా, పానాస్ పరమ్ (అ రబ్బీ)	తిరుణీతుపత్తి, ప చ్చపుష్ప (మ యాశం) కారుక నూ (కన్నడం)	స్క్విట్ బేసిక్	కడుపునొప్పికి చాలమందిది వీర్యస్థం భవచేయును. కాంతి:-పన్నీరు.
రూమిమ స్త్రీ	రూమిమ స్త్రీ	1 రూమిమ స్త్రీ, 2 మ స్త్రీ మూర్త్యూ మి (అరబ్బీ)	1 రూమిమ స్త్రీ 2 పునెక్టాన్ మం గిలియం.	1 పిస్టిసియా రెక్ట ట్రైకోస్ 2 మాస్టి స్ ప్రీ	అగ్ని దీపము కలిగించును- సంభోగము నందు యుచ్చపుట్టించును. వల్ల, దం తములు గట్టిపడును. కాంతి:-బాదం జిగురు నిమ్మపండ్లరసముతో ఒక బాము భావనచేసి ఎండించిన తుది యగును.
రెడ్డివారివాన హ్యాల రెల్లు	పట్టుపత్తి, స్వరక్షి రీ; హిమావతి శరం; కాశం	కాన్ రా, కాగరా, రామ్ ఫర్, సార్ పర్	అమృతచర్మిసి వానెర్	యూఫోబియా తైమి ఫోలియా 1 కాక్కు సారా 2 పిక్ రీడ్ గ్రాస్	
రేగటిదులగొం డి	కచ్చురా అతికంట కః	బబూసా; దురాల	తుల్ గొకారి	వాడికారం అల్ వారి	ప్రతి : 1 తీటకనింద 2 తీటకా వెల. రేగటిదులగొండిలో విచ్చ రేగటి,

పెద్దరేకటిగలవు పిన్నరేకటిని సం
స్కృతములో దురాలభ అనియు
పెద్దరేకటిని మహాదురాలభ అనియు
అందును.

నుఖనిరేచవకారి. దీనిజగురు నుపయో
గింతును. కాంతి:-రూమిను స్థితి, ఆ
వు నెయ్యి.

మలమూత్రములు జారీచేయును. పరి||
జా:-పనుపు చీనిగడ్డ. కాంతి:-వలగ
జిగురు గంగరేగుపండు ప్రితి:- 1
గులాబీపువ్వు 2 జలమామిడి.

బదరీ	చేర్	ఇలందైచురం	1 జిజిఫస్ జుజూబ్ 2 జుజూబ్
రేణుకా	సంభాటాకేరీక్ష	యెటి	వైసర్ అరకా ప్య కమ్
అరగ్వధు	అచుల్ తాన్	కొన్నెచురం కొండై మరం	1 కేసీయా ఫిస్ ల్యులా 2 కెథా బ్లోకార్ప్స్ ఫి స్యూలా 8 పరి గ్ కేషియా 4 ఇండి యక్ లాబర్న్ మ్
రావకాడ్ (అరబ్బీ)	కేరందచీనీ; కేరన్ చీనీ	1 కేవల్ శిన్ని; 2 మంజుల్ శీనిక్కి శంగ్	రూబర్ప్
రేవల్వీపాలు	రూబ్బీరేవండ్ (పా రీ)	మక్కి; ఇర్రేకల్ చిన్ని ప్పార్	1 గార్ నీసియా మార్కెల్లా 2 ఇండి యన్ గాంబోజ్ టీ

రేగు చెట్టు

రేణుకలు

రేల చెట్టు

రేవల్వీ

రేవల్వీపాలు

లక్షణ	లాక్ష్యం	లాభ్య	అరకు	లాక్: 2 కోక్కాన్ లక్కా కేషియా బార్క్ శీష్ప అఫ్ కేషి యా లిగ్నయా క్లోప్ప	రక్షణాలలో లేనట్లొ కలిపి నిచ్చిన పనిచేయును.
లంకపట్టి లంకపత్రి	రక్త పత్రి	నాల్ చీనీ లేక్ పాల్ సాజిడ్	లంకపట్టి కొరంబుపత్రి		ప్రొ: నా:- చాల్చినచెక్కా. ప్రొ: నా:- ఆకుపత్రి, అనగాలంక చెట్టుయొక్క ఆకు.
లంకాలు	1 లంకం 2 అమర కుసుమం	లోంగ్	కొరంబు		కడుపులో క్రిమినిచంపును. అజీ రిని పో గొట్టును. కలరాలో దీని అరకు యొ చ్చిన లాభకారిగానుండును. లంక నూనెలో 'యూజెనిక్ యాసిడ్', అనే ద్రావకముండును. ఈ ద్రావ కము క్రిమిసంహారక క్రిల్ కా రాష్ట్ర లిక్ యాసిడ్ కంటే తొన్ని రెట్లు గొప్పది.
లాద్దు	లాద్దు	లాద్దు; లాద్దు	లాద్దు (అరవం) బొలొద్దుగమరం (కన్నడం)	1 సిమ్స్ హోజ్ రా స్ మోబా 2 లోడ్ ట్రీ	కరాళశయ్యాధులమీద పనిచేయును. దీనిపట్టిలో యీక్రింది పదార్థము లున్నవి. 1 లోట్టరెన్ (Lotti- rine) 2 కొల్లోట్టరెన్ (Collo- turin) 3 లోటిరిడిన్ (Lotiri- dine) 4 క్వినో.న్ (Quinovin) టానిన్ (Tanin) లేను.
మంకచెట్టు కాయ	వారాళ; అంకణ	వైంగ్; భటా	కైరిక్కాయ	1 సోలేనమ్ మెలో న్ జెనా 2 బ్రి	

వట్టివేరు	ఉశీరం అపదం	ఖన్ ఖన్	విశామిచ్చైవేర్	నాల్లివిగ్గిపాట్	కొద్దిమాతాదులలో దీని కహము కల కాలాని వాంతులు కట్టును.
వరగోగు	మహాపీలు:	మిన్ పాక్స్ జాల్	ఉత్తైల్లై, కార్ కొల్, గోనిమరం (కన్నడం)	1 యాన్ దొప్పా గన్ మ్యారి క్కటన్ 2: న్ కన్ గాన్ పాల్వదొరా పె ర్రి కా	ప్ర॥ నా:- గొలుగుచెట్టు. దీనిపండు పైత్యముచేయును. మూలవ్యాధి, క్రి మిరోగము, గుల్మరోగము వారిం చును.
వస	వచా	బచ్	వమంబ; వమంపు (మళయాళం)	1 ఎటోరన్ కాల మన్ 2 స్క్వెట్ ఫాన్	పిల్లదగ్గులకు రక్తభేదులకు అతిసార ములకు నిది వాడతగినది.
వాకచెట్టు	కరమగ్గు	కరొందా	కళక్కమరం	కారిన్సా కరొం డాన్	ప్ర॥ నా:- 1 ఓక్చెట్టు 2 పెద్దకలివె చెట్టు రక్తపైత్యము వారించును.
వాకుడు	కంటకాళి; వ్యాఘ్రే	భట్ కత్తెయా; కం టాయా	కందనకట్టారి; కంద సఘాత్రి	1 సారేనమ్ బాక్కినీ 2 సారేనమ్ గాన్ తో కార్వమ్	ప్ర॥ నా :- శలములక. దగ్గులు ఈ బ్బసము క్షయ మొదలగువాటిలో దాల ఉపయోగము.
వాము	అజమాదా	అజ్ వాయక్, అజ్ యూద్ కర్వన్	అశ్నీ వాహం	1 టైక్లోటిన్ అజ్ వాన్ 2 ఓమమ్ కీడ్స్	జీర్ణరసోత్పత్తి ఎక్కువచేసి పోర్తి తృప్తవాపవగముగాను, అకలి పు ట్టించునదిగాన, క్రిమిని చంపునది గాను ఉపయోగపడును.
వాయువిడంగ	విడంగం	బాయవిడంగ; బా బెరంగ్	వాయువెలంగం	ఎమ్ బెలియా బిస్తా.	క్రిమినాశమును పొలగించును - (Anthelmnetic) వాయుని

ధంకములలో : పంబ్లిక్ యాన్సిడ్, ఆనే
మఖ్యమైన పదార్థముగలదు.
దీనిపసురులన చెవిపోటు తగ్గును.

ఇది తేలవాలి లేక పుల్లవాలి. వాత
వ్యాధులలో పనిచేయును.

ప్ర॥ వా:- నక్కేరు లేక నీమః కేర్లు.
కాంతి:- గంగ లేగుపండు. పోలి:- నీ
మతుతురివిత్తులు. కఫము ఖండిం
చును. వైశ్యాధిక్యమును దాహ
మును అడచును. చూడిదగు, ఉబ్బ
సము, రొమ్మునొప్పి, నలుగుడుపు
నొప్పి కాలించును.

ప్ర॥ వా:- ఆగరునోటి - జ్వరము, అజీ
రము వారింతును - మూత్రం బారీ
చేయును. గగ్గివాటి శగరోగములు
కాలించును.

ప్ర॥ వా:- లక్ష్మీవారాయణచెట్టు దీని
ఆకులు, వేరు వాంఠిచేయుటకు బా
గా ఉపయోగించును. 'ఇపికాక్'

బర్బరా	తిర్వక్, హుర్ హుర్	వేళె	1 బి వాన్ డోప్స్ 2 పెట్రాఫేలా 2 కార్బెల్ నీడ్స్
నిర్బుడి; నింధువార;	సమ్మళూ; సంభా లూ నిషింహ	1 చింఠావారము 2 వైస్కోచి	1 వెటెక్స్ 2 గుడ్డో 2 ఛేప్స్ ట్రీ
1 బహువారక; 2 క్షేహ్యతక;	లక్తోడా; షపికాక్ సుసోరా; కాపి సాక్ (పూర్వ)	1 పెరుగువరువిలి 2 నీ మెసరువిలి 3 విడి మరం	1 కార్గిలూ మిక్సా 2 పెట్రెస్ట్ ఫూల్
పూతా	కలియారీ; నిముకా;	మల్లె చంగి; కట్టి రుప్పి; ఆరూమను పూండు	పైడా ఎక్కుటా
సుఖవర్గక;	చిన్ దార్	1 విషమాంఘ్రి 2 చుడైవచి	క్రికమ్ డిఫ్లెక్స్

విషాదుగుణపంచభాషి.

వావింట

వావిలి

విరిగిచెట్టు

విషబొద్ది

విషమంగలపు చెట్టు

అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా యిది వాడవచ్చును. దీని యాకులు కాల్చినప్పుడు వచ్చిన టాగ డోమ లకు విషము.

లవ్వుప్పి, తెల్లఉప్పి అను రెండు రకములు. వీటిని సంస్కృతములో 'హింసా' అని అనెదరు. నూతికా వాతములమీద పనిచేయును.

దీనిలో నూగుజె. పరికూడ గలదు. దీని ఔతులు ఎరుకలకు విషము.

విష్ణుక్రాంతము	1 అపరాజితా 2 వి ఘృకాంతా	1 అపరాజితా కావాతోక్తి	2 విష్ణుక్రాంతి (అ రవం) విష్ణుకా (కర్మాటకము).	ఎవోల్వ్యులెస్ అ ల్ సిస్టోయడెస్	అనే యింగ్లీషునుందుకు బదులుగా యిది వాడవచ్చును. దీని యాకులు కాల్చినప్పుడు వచ్చిన టాగ డోమ లకు విషము.
శుష్పిచెట్టు	కుండలి			మోనెషియా పాల్స్ ర్యోయిడెస్	లవ్వుప్పి, తెల్లఉప్పి అను రెండు రకములు. వీటిని సంస్కృతములో 'హింసా' అని అనెదరు. నూతికా వాతములమీద పనిచేయును.
చెండి చెంపలి	రాపర్తి 1 బాణపుంజీ 2 కర పుంజా	చాందీ, నొఖరా సర్ ఫోంకా	వర్షి కొల్లుకాయవెల్లె	సిల్వర్ 1 గాలెగా పర్నా లయా 2 టెఫో సియా పర్నా రియా మిమోబా సిసెరి యా బాబూ క్లిడ్స్ అఫ్ బాం బూ ట్రి	దీనిలో నూగుజె. పరికూడ గలదు. దీని ఔతులు ఎరుకలకు విషము.
వెలుతురు	కరీర; కృకర	బర్బేర్, కరీర్;	వడతారి, వడువార డమర (కర్మాట కము) మూంగిల్		
వెదురు వెదురుబియ్యము	వంశః వేణుయవ	బాన్స బాన్స కేచావల్	విదారకి (కర్మాట కము)		

వెలగ	కష్టము	కారణము	చికిత్స	వివరము	1	2	3
వెలమసంధి	కాశజ్వరము;	మానసి;	మూస;	విలక్షణము	1	2	3
వెలిగారం	టంకణం	మూస;	మూస;	మూస;	1	2	3
వెలులి	లక్షణం	మూస;	మూస;	మూస;	1	2	3
వేగిసచెట్టు	1 వీరసాలక, 2 అసన	విజయసాల; బిజ; బిజసార్;	విజయసాల; బిజ; బిజసార్;	విజయసాల; బిజ; బిజసార్;	1	2	3
వేపచెట్టు	నింబ;	నీమ్	నీమ్	నీమ్	1	2	3
వేరుశనగ	భూచణక	1 మూస; 2 బింబ; 3 వి	1 మూస; 2 బింబ; 3 వి	1 మూస; 2 బింబ; 3 వి	1	2	3
వృద్ధులు	1 అండలోటరపుష్ప; 2 అగ్రకాండ;	విధార; 2 మూస; 3 కాపాట్	విధార; 2 మూస; 3 కాపాట్	విధార; 2 మూస; 3 కాపాట్	1	2	3

దీనిని గుణవం చూచు.

పచ్చి వెలగ కాలులో టానిక్ యాసిడ్ (Tonic Acid) అందుచేతనే గ్రహణీరోగములో పనిచేయును.

నిద్రమీద నిద్రలేయవలయు చాంగిచిన కుడియగును.

పచ్చి వా:- లెల్లక్షణము కుదుర్చును.

పచ్చి వా:- పీతచందనం. దీని జీగురుల విరేచనములు కట్టును.

అమూల్యమైన వనమూలిక. అన్ని చర్మ వ్యాధులలోను, కుష్టువ్యాధులలోను ఉపయోగించును.

ఇది మంచిబలము చేయును. దీనినూనె బాదంనూనెకును, జయతూకాచమురు (Olive oil)కు బదులుగా వాడవచ్చును. పచ్చి వా:- నేలశనగ.

పచ్చి వా:- సముద్రపాల. 2 కోకిల. దీనినే బలకారి. ఆమవాతమును, స్నాయురోగమును బోగొట్టును. ఆ

శిలారసము	శిలారసం	నెయ్యారిషిపుల్	1 లిక్విడాంట్ ఓరి యంటాలిస్ 2 లి క్విడ్ స్టోరాక్స్ 1 ఎవోనా సాక్స్ మోబా 2 కస్టర్ యాపిల్ డైజింజర్	రసముతో ఒకబాము మర్రిచిన శుద్ధి యగును. టింబర్ బెబాయిక్ గా అనే ఇంగ్లీషు మందులో కలియను.
శిరాఫలము	1 అగ్నిమాఖ్యం గండ గాత్రం	2 శరీరం		
శొంఠి	శుంఠి	సోంఠ్ జంజనీర్		దీనిలో నూటికి 5 మొదలు 1-5 వరకు “జింజరల్” వుండును. నూటికి 1-8 వార్ అయిలు ఉండును. శొంఠి యొక్క అర్కము మలబద్ధమును, ఆనువాతము, శూలరోగము పోగొ టును. దీనికషాయము పిల్లలకువచ్చే కడుపునొ ప్పి, అజీర్తి మొదలగునవి కుదురు ను. ప్రి నా:- శరకుప్పిగింజలులేక సోయి కూర; పెద్దసదాప. ప్రి నా:- నీమముల్లంగి. ప్రితి:- పను పు ముల్లంగి. సంధోగ శక్తి కలిగించు ను. ఆకలి పుట్టించును.
మటుకొప్పివిత్తులు	శరపుష్పం	సోయ; నునా	డిస్ నీడ్స్	కాంతి;- బాందజగురు. ఇది సోపుకన్న
మల్లంగిగడ్డలు	లిప్ (అరబ్బీ)	మల్లమ్ (పార్కి; హిం దుస్తానీ)	టర్నిప్	
షాజీరా (యూ)	కమానీకిర్రానీ (అ కిర్రానీజీరా (పార్కి))	1 విశ్వశీర్షం 2 కి	ఎ సార్ అఫ్ కుప్	

వాచా	రబ్బి	మైశరగం	మిక్ డిక్	మిక్కిలి సన్నముగానుండి పలుపు రంగుగా నొందును. మాత్రమును జారీచేయును అట్టి రి కడుపుబ్బగము నివారించును.
మీకాయ	1 స పలా; 2 అర జ్యోరీతా చంపకః	1 వీవత్కాయః 2 షీ కాయ చంపంగిపూ	అకేసియా కోక్ సిన్నా 1 మిచెలియా చెంప కా 2 గోలు స్టర్	పూ సా:- సీ కాదు.
సంవెంగ				
సదాప	కాలేయః; శశపుష్పా	అర్చదా	1 రూబ్రా గ్రావియో లెన్స్ 2 గార్డెక్ రూ	బుతుబద్ధమును పోగొట్టును. అపస్మార మును నివారించును.
సన్నరాష్ట్రము	రాసన్న	సి తరతై	గాలంగాల్ లెస్సర్	పూ సా:- కలింగరాష్ట్రము. దుంపరాష్ట్రమునకు ఉండే గుణములేకనిది కూడగలవు దగ్గు, కఫము, అన్ని మూద్యము వారింతును.
సబ్బు	సర్వజ్వరః	నాలు	సోఫ్	పూ సా:- రుద్రజడవిష్ణులు. కాంతి; పన్నీరు.
సప్తహ (గింజ లు).	విశ్వతులసి	తిరుణీతుప త్తి	వీక్స్ ఆఫ్ స్వీట్ బేసిర్	వాంతి, అకోచకము, పి త్తభేది వీటిని భం డించును. సెతురు కాంతి నిలుపును. మాత్రమును కట్టును. కాంతి:- రూ
సమాఖ్	సమాఖ్ (అబ్బి) గ్లెసమాఖ్ (హో ర్బి)	తత్ రిఫ్ తమాతీర్	1 రస్ కోరియారి యా; 2 డ్రైస్ డ్రై అఫ్ సుమాక్	

సర్వాక్షిచెట్టు	1 భుజంగాక్షి 2 నాకులీ	సర్వనాతి; సహచారి	శిరపురకదక; (అవిలపరి) మళయాళం)	1 ఒఫియోకెబా ముకాగోస్ 2 ముకాగూస్ హ్యాంట్	మిమ సకి; కోమిసోఫు. పిచ్చికుక్కలనివమును హరించును.
సరస్వతిఅకు	మండూకపక్షి	వల్లారి; సోచెలీ	కల్లారె; కుటుకం; కోడోగం (మలయాళం)	1 హైడ్రోకోల్పైర్ యేసిగూటికా 2 ఇండియన్ కెన్సి	సరములకు బలముచేయును. ర కళుడిచే యును మెదడు సంబంధమగువ్యాధులకు చాల అమాల్బ్యమైనది.
సరళదేవదారు	సరల	నూపసరల్; సన్దోబర్; సరల్; చిర్;	సరల్ దేవదారు	వార్ట్ లాంగిఫోలి	
సహదేవిచెట్టు	మృగాదవీ;	ఈచెట్టుకు బదులు యువానీలూ 'బాబూనా' అనుదాని నుపయోగించవచ్చును.	నెయ్ చెట్టి, సహదేవి (కన్నడం)	1 వెర్నోనియా సిసెరా 2 యాష్ కలర్ స్పీచేక్	దీనికసాము జ్వరములలో చెరుట పట్టించుటకు యిచ్చెదరు. దీనిపువ్వులు కండ్లకుకట్టి కండ్లవిరుపులు తగును.
స్పృక్క	మరువార్మలా	అస్పర్క్; లంకా యికా	స్పృక్క (మరాఠీ) హికెగ్ (కర్నాటకం)	ట్రిగోనెల్లా కార్ని క్యులేటా	దీనిని పిక్కచెట్టు అనెదరు.
సాంబాగి	సాకలా; అంతికా;	ఉడ్	కాబిరాణి	బెనాయుక్	సరములకు బలముచేయును. ఉన్నాకములలోను మూర్ఖులలోను నిది ఉప
సాంబ్రాణిచెట్టు	బ్రాహ్మీ; చర్మకప	బరంగి; బిహ్మి; స్వేతచమణి	నీర్ వెరమి, నీర్ బిహ్మి (మలయాళం)	హిరెస్పెన్ నీరా	

సంఖ్య	వ్యాధి	లక్షణములు	ప్రచారము	ప్రతిరోధము	చికిత్స
1	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
2	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
3	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
4	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
5	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
6	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
7	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
8	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
9	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
10	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు

మనామణి	స్వరముఖి	1 సనా 2 భూయి ఖఖాసా 3 త రోడ్డ బర్బర్	నూరత్ ఆవారై	1 కేసియా లాక్ సియోలేటా 2 ఇం డియక్ పెన్నా క్లోచికం	అవి వశించిపోవును. ప్ర॥ నా:- సీమశ్శేలతంగేడు. బలమగు విరేచనకారి.
మనంబార్ మిశ్రి నూదంటురా యి	అబద్బర్బరీ (అ రబ్బి) అకగక్	చుంబక్; మెహ్న తీస్	కాండం	మాశ్శేట్రిక్ ఐరక్	కాంతి:- 1 బాదంబంక: కుంకుమపూవు. ప్రతి:- సీమతెగడవేరు; శోతి. ప్ర॥ నా:- అంటుతాయి నిమ్మపద్య రసము, కడుగు, పులిచల్ల; వీట్లతో మూడురోజులూ నానవేసి ఎండించి కూర్చియుగును. తరువాత పుటుమా లపేసి భస్మములు చేయుదురు. మూత్రము బారీచేయును. ప్ర॥ నా:- పెట్టుపప్పు.
నూరే గారాము చేవ్యము	అగ్గి-తొర చవికా	హోరా; శోరా, నూ ర్యాఖార్ చవి; ఛాబ్	శెడియుప్ప పెట్టు ప్ప (కన్నడం) కంకలా(బొంబాయి పార్థం)	చాటాసియం శ్రీట్ పైపర్ చాబా	ప్ర॥ నా:- చెవ్యము. ఇది కల్లమిరియాల చైట్టిX. మూలశంఖులకు పనిచే యును.
పైంధలవణము	పై ధలవణం	సోంథావోక్ పహ డిసెమల్	ఇందుప్ప; కల్లుప్ప	రక్ సాప్	ప్ర॥ నా:- ఎర్రిఉడ్లు మేకమూత్రము తో నడికించి కవితో కంటునూరిఎం డించిన యిది కుర్చియుగును. త్రిదోష ములను పోగొట్టును.
పొరపియ్య	సముద్ర-శ్శేన			హర్ గ్న డంగ్	శ్శేత్రియాలలోని పువ్వులు, దుర్మార్గు ములు కుదురును.

సోమ	మిశ్రయా;	సోమ	సోమ	అజ్ఞానానము.
సోమంతిచెట్టు	జయంతి	సోమంతి; రాజయానా; సోమంతి; జయంతి;	కరింశెంబి, జీనంగి మర(కర్నాటకం)	విరేచములును, రక్తమును కట్టును. దీనివేరునూరి ముద్దచేసి పట్టించిన తేలుకాటువలన కలిగినబాధతగును. 'జయంతి' అనగా తక్కిలిచెట్టుని కూడ చాల నిఘంటులలో గలదు.
సోమలత	1 అగ్నిహోమ; 2 సోమలత	సోమలత	పులుపుక్కడి	ప్ర॥ నా:- సడాయి చెట్టు.
సాంసపాతి	సాంసపాతి	కాకడ; త్రిపుంగ్ భి; సాంసపాతి కాఫూర్	మెరుప్పొడై	ప్ర॥ నా:- పుల్లతీగ. దీనిలో 24 రకము లున్నవి.
సోమకర్పూరం	కర్పూరం	కాఫూర్	కరువూగం	దీనికి పురుగులను చంపే గుణముకలదు. కలరామందులలోనిది కలియును. దీనిని నల్లచుందులో కలిపియిచ్చిన దిగ్గస్త్రసంభవచేయును.
సోమక్షికం	అక్షయం	1 సోనామాఫ్టి; 2 మార్ఖిసా	చాన్నిమిశ్ర	మాక్షికమును నిప్పులోకాచి, తిరిగి పల పాయముతో తడిపిన తుదియగును.
క్షీరకాణోళి	1 క్షీరకాణోళి 2 అపమి	భీర్ కాణోళి	(అపమిలోనిది)	ప్ర॥ నా:- పిన్నపాల. పోలి:- పిల్లి కాడ్డలు.

లెఖకు	సంస్కృతము	హిందూస్తానీ	ఆరవం	కన్నడం	ఇంగ్లీషు
అను	పత్రిక	పత్రిక	పత్రిక	పత్రిక	పత్రిక
కాయ	కల్యాణము	కల్యాణము	కల్యాణము	కల్యాణము	కల్యాణము
కొమ్మ	కాళి;	కాళి;	కాళి;	కాళి;	కాళి;
చిగురు	పల్లవం	చిగురు	చిగురు	చిగురు	చిగురు
చెట్టుబెరగు	వల్లం;	చెట్టు	చెట్టు	చెట్టు	చెట్టు
జగురు	ప్రసాదము	జగురు	జగురు	జగురు	జగురు
దండ	కందము	దండ	దండ	దండ	దండ
పంచు	పలం;	పంచు	పంచు	పంచు	పంచు
పాలు	క్షీరం;	పాలు	పాలు	పాలు	పాలు
పువ్వు	పుష్పం;	పువ్వు	పువ్వు	పువ్వు	పువ్వు
ముల్లు	పంటకం	ముల్లు	ముల్లు	ముల్లు	ముల్లు
విత్తు	వీజము	విత్తు	విత్తు	విత్తు	విత్తు
వేరు	మూలం	వేరు	వేరు	వేరు	వేరు

రోగవివరము.

అజీర్ణము	అజీర్ణం	అజీర్ణము	అజీర్ణము	అజీర్ణము	అజీర్ణము
అతిమూత్రము	బహుమూత్రా;	మీదేకీనీమూత్రము	నీర్మూత్రము	అతిమూత్రము	అతిమూత్రము
అతిసారము	అతిసారము	బద్వాజ్ మిక్తము	అతిసారము	అతిసారము	అతిసారము

ఉబ్బసము	కండకలక	కడుపునొప్పి;	కలరా (వాంతిచేది)	కల్లె	కామిల	కురుపు	కుష్మరోగము	గజ్జి:	చుండు;	చెవిపోటు	జ్వరము	తలనొప్పి	తామర	దగ్గు	నంజా	నులిపురుగులు	పడిశము	పన్నీతీపు	వక్షవాతము	బుడ	బోదకాలు
క్వాసకాశం	కణ్ణోవు	వైట్స్ నోవు;	వాంతిచేది	లోజ్యము	కామాలె;	రత్నకృత్తి	కుష్మరోగం	ఋగం	తుండు,	కాదుకుక్కుతు	జ్వరం	తలెవలి	కడి; పతు	ఇరుమల్	పి తపాండు	సామకృతృవచ్చి;	జలదోవం	పల్లలి;	పక్షవాదం	ఓదం	యానైకాగ్రల్;
దమ్య	అఖంకాదర్	పేట్ కాదర్	వబా	బల్ గం	ఇర్ ఖాకా	దుంబల్	జుబామ్	ఫోడే; ఖారిష్	బఫా	కాకాదరద్;	తప్, బుఖార్;	సర్కాదరద్,	దాంత్	ఖాపీ	ఇ సిస్ ఖా;	క్రిశ్చ	దాతూకాదరద్;	లఖ్యా	పిదమ;	ఫీర్ పా	
క్వాసకాశం	అభ్యవృందం	ఉదరశూలం	వికాచి;	శ్లేష్మకః	కామలః	వర్ణం	కుష్మరోగః	పామా	కరశూలః	జ్వరః	కరోవేదహా;	దగ్గుః,	కాసః	శ్లోఘః	క్రిమిః	కరోవాతః	దంతిశూలః	పార్శ్వవాతః	అందవృద్ధి	నీపదం	
అస్ తా	పోర్ ఐ.	స్టామక్ యేక్	కలరా;	స్టేమ్-	బాకాడిస్.	బాయిల్	లెపాగిస్;	ఇచ్-	డాక్ డ్రాఫ్.	ఇయర్ యేక్;	ఫీర.	హీడ్ యక్	రింగ్ వలమ్-	కాఫ్.	డాప్టీ-	వరమ్.	లోడ్	టూత్ యేక్-	సెరాలిస్-	హైడ్రోస్కో.	ఎలి ఫెటియాస్-
ఉబ్బస	కణ్ణనోవు	చూట్టెనోవు	వాంతిచేది	కఫ	కామాలె	మంజు	కుష్మరోగ-	ఖజ్జి-	చుండు	కవిపోటు	జ్వర	తలనోవు	గద్దు	కమ్మ	నంజా	జంతు	నెగడి;	చాల్లనోవు;	పార్శ్వవాతము	బుడ	అనెకాలు

ఓషధీ పరిశీలన.

1 అన్ని మందులనును, కొత్తగాను, పరిశుభ్రముగానును వస్తువులనే ఉపయోగించుట మంచిది.

2 ప్రసారిణి, గుడూచి, నేలకుమ్మకు, చులుగోరింట, సనాప మొదలగు మూలికలు పచ్చిగానే సుపాదించి వాడవలయును.

3 కన్నూరి, అంబరు, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, శిలాజిత్, సాలామిళి మొదలగు ద్రవ్యములు అసలువస్తువులకు సరియైన పోలికతో యిమిటేషన్ గా తయారుచేయుచున్నారు. అట్టివి ఔషధములలో ప్రయోగించిన కుగుణము లేకపోవుటయే గాక దుష్కణములుకూడ కలుగవచ్చునుగాన, ప్రతి సమయము స్వచ్ఛమైనది అగువా కాదానియు, అసలుజాతిలోనిదో లేక యిమిటేషన్ వస్తువో బాగుగ పరిశీలించ వలెను.

4 కొందరు వర్తకులు ఒకమూలికను పోలిన యింకొకమూలికను అసలు మూలికయని విక్రియించుచుందురు. ఆవిషములలోకూడ అచుభవజ్ఞులచే పరిశీలి-పజేయించి కొనవలయును.

5 కొన్ని మూలికలు, ఆరుమాసములు దాటినతరువాత పసచేయును.

సాంకేతనము.

1 ప్ర॥ వా:—ప్రతివారును లేక రెండవపేరు.

2 కా.తి:—వికారకాంతి లేక విరుగుడు.

3 ప్రతి:—అలభ్యప్రతిఃథి కస్తువు అనగా ఒకమూలిక దొరకనిచో దానికి బదులుగా నుపయోగించవలసిన మూలికయని అర్థము.

4 * :—ఈగుర్తు విషమును సూచించును. ఈగుర్తు వున్న వస్తువును జాగ్రత్తగా వాడవలెను.

5 అచ్చటచ్చట, పార్శ్వ, అఃశ్చీ; బెంగాలీ, కన్నడము, మలయాళపదములు కూడ చేర్చబడినవి.

6 కొన్ని కస్తువులకు శుద్ధులుకూడ వ్రాయబడినవి.

7 కొన్ని మూలికలకు సిద్ధగుణములుకూడ వ్రుప్తముగా వ్రాయబడినవి.

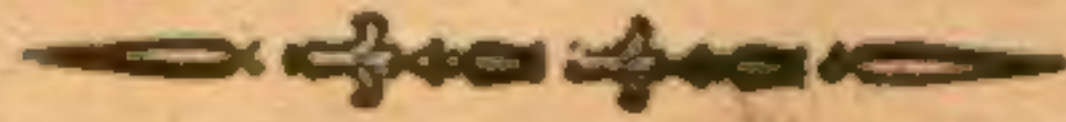
8 ఈగ్రంథముం దుండెడిమూలికలలో ప్రతిదానికి, చిగురు, కాయ, పండు, వేరు, పట్టమొదలగు అనుబంధములుకూడ 5 భావలలోను కావలసియుండనని తలచి ప్రత్యేకపుటమీద వాటిని వివిధభావలలో వ్రాసియుంటిని. ఉదాహరణము:—మారేడు; దీవిపండు కావలసినప్పుడు హిందీలో బేల్ కాఫర్ అనియు, అరవలో బిల్వ పన్నం అనియు, ఇంగ్లీషులో బేల్ ఫ్రూట్ అనియు, వాడవలెను. జిగురుకావలసినా, పాలుగాని, పట్టగాని ఏది కావలసినవచ్చిన, నిల్లే ప్రయోగించుచుండవలెను.

9 కొలదిరోగములపేర్లుకూడ ఆరుభావలలోను వ్రాయబడెను.

10 తెల్లగు తెలియని యువానీ మూలికలపేర్లు విడిగా వ్రాసితిని.

సిద్ధాంతములు

110



1. హిస్టరైక్:—హిస్టరీయ అనగా గర్భాశయోన్మాదము, మూర్ఛ, నరముల బలహీనత మొనలకు వ్యాధులకు అమూల్యమైనది. ఒక నెలకు సరిపడు మందు డబ్బీ 1 కి రు 5-0-0.

2. ధాతుబండ్:—శుక్ల వృత్తు, స్పష్ట వృత్తులను నివారణముగను. వీర్యము గట్టిపడును. రతిదారుధ్యము గలుగజేయును. వీర్యస్థంభన చేయును. ఒక నెలకు మందు రు 4-0-0.

3. డెస్మారైక్:—ఇది కఠినమైన ఋతుశూలను పోగొట్టును. పరిశోధనలు చేసి కనిపెట్టుబడినది 15 రోజులకు సరిపడు మాత్రము డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

4. ప్రదరాంతక్:—మూడుజాతులు కుసుమలకు దివ్యోషధరాజము. అన్ని ప్రమేహములలో కూడ పేరుపొందినది. వెల డబ్బీ 1 కి రు 5-0-0.

5. గర్భస్రావనివారిణి:—గర్భస్రావము నిలిపి సత్సంతానము గలుగజేయును. వంధ్యాదోషము పోగొట్టి గర్భదారణ గలుగజేయును. వెల 1 కులముమందు రు 5-0-0.

6. పార్శ్వపుటలనొప్పిమాత్రీ:—పార్శ్వపుటలనొప్పి దీనిని 7 దినములు సేవించుటవలన మరల తిరిగి ఎన్నటికిని రాదు. నిస్సంశయముగా కుదురును 15 మాత్రము గల డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

7. డైటెస్టు:—వైత్యము, అజీర్తి, మలబద్ధము, దీనిని సేవించుటవలన పోవును. బాలురు వృద్ధులు నిర్భయముగా సేవించవచ్చును. తత్వమునుమార్చి మలబద్ధమును తొలగించుటలో నిది ఘోర కెక్కినది. వెల డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

8. కామనగధనీ:—పుంసకత్వము, శుక్లవృత్తు, నరముల బలహీనత, నిస్సంతాన పొందును. రక్తశుద్ధిచేయును. శరీరమాంసమును వృద్ధిచేయును. బలమైనఆహారము. వెల డబ్బీ 1 కి రు 4-0-0.

యోగ్యతాపత్రికలకు వ్రాయుడు. వీటన్నిటికి పోష్టు రిజిస్ట్రేషన్ ప్యాకెండు వగైరా ఖర్చులు వేరు.

డాక్టర్. కె. బి. శర్మ,

పొలముారు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.





మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA131B156
పుస్తకం పేరు	ఓషధీగుణపంచభాషి
తారీఖు	30/10/24
ముందు అర్హ	NO
వెనుక అర్హ	NO
మొత్తం పేజీలు	115
పేజీల పైకా పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	2,4
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినవరి	Rehanna
పేజీలు విడదీసినవరి	Pragathi
స్కాన్ చేసినవరి	Rohith
పరీక్ష చేసినవరి	pragathi
పేజీలు పరిశీలించినవరి	
లైబ్రరీంగు చేసినవరి	
స్టాకీంగు చేసినవరి	
పరిస్థితి	Good